

Gyvenimas

Laikraštis Prienų rajono ir Birštono krašto žmonėms
Nacionalinės rajonų ir miestų laikraščių leidėjų asociacijos narys

ISSN 1648-0392

Nr. 86 (10534) * 2022 m. lapkričio 23 d., trečiadienis

Kaina – 0,45 Eur

Laba diena

Šiandien – mėnulio delčia, nuo ketvirtadienio – jaunatis. Saulė teka 8 val. 2 min., leis 16 val. 7 min. Dienos ilgumas 8 val. 5 min.

Vardadieniai: šiandien – Dovilta, Doviltas, Klemas, Klemencija,

Klemensas, Klementina, Klementinas, Orestas, rytoj – Largas, Legailas, Legailė, Legaudas, Legedas, Mantvina, Mantvinas, Žybartas, Žybartė, Žybartas, penktadienį – Jaukanta, Jaukantas, Jaumantas, Jaumantė, Katarina, Katrė, Katryna, Kotryna, Santautas, Santautė, Sanvyda, Sanvydas, Sanvydė, Tryna.

Lapkričio 23 – Lietuvos kariuomenės diena. Žvejų diena. Šv. Klemensas. Lapkričio 25 – Šv. Kotryna, senbernių diena. Tarptautinė kovos su smurtu prieš moteris diena. Nieko nepirkimo diena.

Lietuvos laisvės kovotojų artimieji – atsiliepkite! 2p.

Šiaurės šalių literatūros savaitė Ašmintoje... ..ir Šilavote 4 p.

Ko reikia, kad 5 p. pilietinis ugdymas Lietuvos mokyklose būtų efektyvus?

Vakaras su nepamirštamais ir esančiais Vincu Mykolaičiu-Putinu... 8 p.

„Gyvenimas“ – šeimai apie sveikatą 3-4 p.

„Jaučiu malonumą, kai galiu padovanoti“... 6 p.

Renkame Metų žmones!

Baigiantis metams tradiciškai kviečiame prisiminti ryškesnius 2022 metų įvykius, pastebėti tuos Prienų ir Birštono krašto žmones, kurie, Jūsų nuomone, išsiskiria prasmingais, visuomenei naudingais darbais, yra verti pagarbos už kilnius ir nesavanaudiškus poelgius, kurie puoselėja gražius santykius su aplinkiniais, nestokoja įdomių idėjų ir savo bendruomenėje skleidžia gėrį ir grožį. Rašykite mums, siūlykite savo kandidatus, vertus nominacijos „Metų žmogus“ ir prizų, skirtų pagerbti mūsų krašto šviesuoliams.

Taip pat kviečiame Birštono ir Prienų sporto bendruomenes pasiūlyti savo kandidatus Metų sportininko nominacijai.

Gyvenimas

Būkime kartu ir 2023-iaisiais!

Užsisakę „Gyvenimą“ metams ir pusmečiui, Jūs dar dalyvausite ir žaidime, kuriame, kaip ir kasmet, – dovanos.

Visiems užsiprenumeravusiems „Gyvenimą“ dovanosime ir 2023 metų laikraščio kalendorių.

Susitinkame trečiadieniais ir šeštadieniais!

„Gyvenimą“ Jūs galite užsiprenumeruoti paštuose, pas laiškanesius, išsikviesti mobilųjį laiškanesį Lietuvos pašto bendruoju informacijos telefonu 8 700 55 400.

Taip pat „Gyvenimą“ Lietuvos pašte galima užsiprenumeruoti internetu www.prenumeruok.lt Redakcijoje: tel.: (8 319) 60 012, 8 605 19 327, rašykite el.p. zina@gyvenimas.info, info@gyvenimas.info

UAB „TAUROLIS“
BRANGIAI PERKA
Bulius, telyčias, karves.
Atsiskaitome iš karto. Mokame
6 ir 21 proc. Vežame į Lenkiją.
Tel. 8 687 73 691

Nesukite galvos dėl naujienų paieškos...
Užsiprenumeruokite
Gyvenimą 2023 metams
jau šiandien!

Vietoj įžangos...

Praėjusį penktadienį kalbėjome su naujuoju Skriaudžių Šv. Lauryno parapijos klebonu Antanu Mickevičiumi. Klebonas pasidalino ketinimais uoliau burti parapijiečius, o tarp planuojamų ūkiškų darbų įvardino būtinybę bažnyčioje įrengti žaibosaugą. Lapkričio 20-osios, sekmadienio rytą, pasklido netikėta žinia, kad paryčiais sudegė Skriaudžių bažnyčios šventoriuje stovinti medinė varpinė. Į ją trenkė ne žaibas, varpinėje nebuvo ir elektros. Pagal paliktus pėdsakus įtariamas padėgimas, kurį įvykdė piktavališkas žmogus.

Ugniagesiai gelbėtojai gesinti gaisro į Skriaudžių kaime esančią Draugystės gatvę atvyko po 7 val. ryto. 7 metrų aukščio medinio karkaso varpinė gaisro metu nepataisomai sudegė, aplinkiniai pastatai ir žmonės nenukentėjo.

Tenka apgailestauti, kad naujojo klebono darbo parapijoje pradžia buvo paženklinta ugnimi. Tikėkimės, kad policija išsiaiškins visas šio įvykio aplinkybes.

„Su Dievu ir Kalėdomis reikia gyventi ne tik per šventes, bet ir visus metus“

Kunigai – laikini tikinčiųjų gyvenimo pakeleiviai. Tik spėjusiems įsikurti naujoje parapijoje, apsiprasti, pelnyti žmonių pagarbą, po kelerių metų rotacijos principu vėl tenka keltis į kitą vietovę, pažindintis iš naujo. Tai įprasta bažnyčios praktika. Tačiau „tas kiekvienas kartas, kai tenka atsisveikinti, sužeidžia širdį ne tik kunigui, bet ir prie jo prisirišusiems žmonėms,“ – neslepia šią vasarą su vyskupo palaiminimu iš Šlienavos Švč. Mergelės Marijos Apsilankymo parapijos į Skriaudžių Šv. Lauryno ir Ažuolų Būdos Šv. Antano Paduviečio parapijas perkeltas klebonas Antanas MICKEVIČIUS.

Klebonas Antanas Mickevičius sako dar gyvenantis įsikūrimo naujoje vietoje ir tvarkymosi rūpesčiais. Jau turintis keletą patikimų pagalbininkų, kurie prireikus savanoriškai pasiūlė į pagalbą, dalyvavęs keliuose seniūnijoje vykusiuose renginiuose. Visgi daugumos parapijiečių dar gerai nepažįstantis, todėl kiekvieną, kuris pravažiuoja keliu pro kleboniją, pasisveikina, jaučia jų susidomėjimą. Natūralu, kad kiekvienas naujas kunigas pradžioje yra tiriamas, lyginamas su ankstesniu.

Klebono Antano Mickevičiaus nuomone, pokyčiai tarnystėje yra į naudą – išmokstama nedaryti buvusių klaidų. Kita vertus, atsidūręs naujoje parapijoje kunigas gali savo pastangas nukreipti į „neartus dirvonus“ ir taip reikšmingai papildyti pirmtako veiklą. Jeigu ankstesnysis kunigas labiau koncentravosi į pamaldas ir dvasinio gyvenimo poreikius, tai jį pakeitusiam gali tekti atsiraitoti rankoves ir pasidaruoti prie bažnyčios ir parapijos namų remonto, finansavimo paieškos. Ir vienas, ir kitas kelias yra nelengvas...

Pasak klebono, turi praeiti šiek tiek laiko, kol perprasi, koks tos vietovės identitetas, istorinė patirtis ir tradicijos, kas rūpi jos žmonėms, kiek jie yra bendruomeniški, pasiruošę pagelbėti, jungtis į bendrą malda, galiausiai – aukoti bažnyčiai save, savo laiką ir finansinę auką.

Klebonas Antanas Mickevičius.

– Žinoma, reikia ir mano iniciatyvos, ruošiuosi nueiti pažiūrėti, kaip vietiniai šoka, kankliuoja, kokią bendruomeninę veiklą vykdo. Skriaudžių pagrindinėje mokykloje buvau labai šiltai priimtas, jau bendravome. Šis kraštas garsėja įdomia ir turtinga praeitimi, todėl manęs dar laukia nemažai atradimų, – viliasi klebonas.

Jo manymu, gyvenamoji vietovė daro poveikį žmonių nusiteikimui, pasaulėžiūrai. Juk ir Ažuolų Būdos bažnyčia prieš 95 metus buvo pastatyta vietinių žmonių iniciatyva ir lėšomis, tik tuomet, kai maldos namai išliko, jie kreipėsi į vyskupą, prašydami juos pašventinti. Panašiai, „iš apačios“ bažnyčia atsirado ir Bra-

ziukuose (Kauno r.), kur klebonui teko kunigauti. Taigi, kaip teigia kun. A. Mickevičius, „bažnyčia savaime nesikuria, prie to turi prisidėti ir parapijiečiai, nes tai jų bažnyčia. Kunigas išeis, o bažnyčia, prie jos pasodintas medis, pastatyta skulptūra, suremontuota tvora liks. Ką jie padaro, lieka ne dėl kunigo, o dėl bažnyčios ir jų pačių“.

– Tikiuosi, kad surasiu žmonių, kurie nori tarnauti Dievui ir gėriui su kunigu kartu. Kai kurių vietos gyventojų bendruomeninis pasišventimas mane įkvepia. Atsirado iš šio krašto kilusių žmonių, kurie pasiūlė pamuzikuoti bažnyčioje. Iš

(Nukelta į 2 p.)

„Su Dievu ir Kalėdomis reikia gyventi ne tik per šventes, bet ir visus metus“

(Atkelta iš 2 p.)

geranoriškų paskatų dirba abiejų bažnyčių vargonininkės, savo skambiais balsais šlovina Viešpatį choristai. Vietos moterys puošia bažnyčią gėlėmis, palaiko joje švarą. Vieno vyro iniciatyva buvo paremontuota bažnyčios tvora. Kitas Skriaudžių parapijietis, bažnyčios kaimynas, sukvečia tikinčiuosius liturginei procesijai. Mane maloniai nustebeino, kad tikintieji Visų Šventųjų dieną ir per Vėlines po šventų Mišių atsiliepė į kvietimą dalyvauti procesijose į Skriaudžių ir Ažuolų Būdų kapines. Pagal bažnyčios nuostatus, tokiu būdu, bendrystėje, kalbamos maldos, giedamos giesmės už mirusiųjų ypač labai vertingos. Taip pagelbstima išėjusiems greičiau amžinąjį gyvenimą laimėti, pasijuntama bažnyčios dalimi, o dabartiniu požiūriu, priartina prie savanorystės. Tikiuosi, kad šią tradiciją tęsime ir kitais, ir dar kitais metais, – svarsto klebonas.

Jis teigia nemokantis gyventi be rūpesčių. Todėl pirmiausia Skriaudžiuose ėmėsi kurti jaukią aplinką ir pradėjo nuo kiemo tvarkymo darbų. Nors į talką atėjusios žmonės galima suskaičiuoti ant vienos rankos pirštų, apleisti krūmai prie šarvojimo salės buvo iškastai, o šakos išvežtos.

Perkeltas į kitą kraštą klebonas nespėjo įgyvendinti rengiamų ŠlieNAVOS bažnyčios renovacijos planų, šiais darbais rūpintis jį pakeitęs kunigas Rimas Pilypaitis. O A. Mickevičius, dėkodamas Kazlų Rūdos savivaldybei už skirtas lėšas, jau ieško, kur įsigyti lentų, vinių ir kitų statybinių prekių, bando susirasti darbininkų, kurie pavasarį galėtų atnaujinti Ažuolų Būdų bažnyčios išorę.

Dar vienas klebono galvos skausmas – pasirūpinti visa galva virš miestelio iškilusios Skriaudžių bažnyčios žaibosauga, tuomet ir miestelio gyventojai galėtų nesibaiminti pragaištingos gamtos stichijos. Bažnyčios priegose būtina įrengti pandusą, kad garbaus amžiaus, turintieji judėjimo problemų tikintieji be kliūčių patektų į pamaldas.

Antanas Mickevičius kunigauja nuo 1991 metų ir, kaip tvirtina, daugiau nei per 30 metų sutiko daug gerų žmonių.

– Baigus kunigų seminariją ir gavus paskyrimą į Šakių parapiją, klebonas kun. **Antanas Liubšys** priėmė šiltai, pasikvietė arbatos ir pasakė: esi suaugęs žmogus, prisimink, kas esi ir žinok savo vietą, o parapija – tavo. Tėn gavau gerus tarnystės Dievui ir žmonėms pagrindus, – iki šiol

jais vadovaujasi kunigas A. Mickevičius.

Kunigas pasakoja ir juokingą istoriją apie tai, kaip sužinojo apie paskyrimą: „Man einant laikyti baigiamajam moralinės teologijos egzaminui, dėstytojas paklausė, ar žinau, kur esu paskirtas. Atsakiau, kad ne. Liepia traukti bilietą. Ištraukiu, o jis sako: ruoškis, tau bus „šakiai“. Tai ir susimąščiau, ar reikia dar ruoštis, jei jau bus taip blogai. Tuomet nesusingaudžiau, kad esu į Šakius paskirtas...“

Su Šakių kraštu, tikėjimo ir pasauliečiais žmonėmis susiję šviesūs klebono prisiminimai. Antrąsyk į Šakių kraštą, Paluobių miestelio bažnyčią, jis buvo paskirtas po tarnystės Lazdijuose.

– Parapija buvo nedidelė, vos 700 gyventojų. Bet man, jaunam, buvo svarbu tai, kad čia turėjau galimybių „išskleisti sparnus“. Priedo gavau pasidarbuoti geografinė prasme labai vienas nuo kito nutolusiuose „taškuose“: Braziukų parapijoje – už 19 km, Šakių ligoninėje – už 26 km į kitą pusę. Taip pat važinėčiau į Lekėčių mokyklą, kurioje mokiau vaikus tikybos. Puikus Šakių gydytojas psichiatras **Audrius Starkauskas** mane prikalbino savanoriauti ir teikti psichologinę pagalbą telefonu. Dabar, kai žvelgi į praeitį, atrodo neįmanoma suspėti, bet tuomet nestokojau entuziazmo, – prisimena klebonas.

Anot kun. A. Mickevičiaus, paskambinusieji pagal pagalbos telefonu linijos veiklos taisyklės negalėjo žinoti, kad kalbasi su kunigu.

– Ieškantiems ramybės, sutarimo su savimi ir kitais, patardavau užsiedę žvakę ir jos šviesoje pamąstyti, praktikuoti tikėjimą, nueiti į bažnyčią. Šioje savanorystėje džiugino tai, kad sulaukdavau grįžtamojo ryšio: buvo žmonių, kurie paskambindavo papasakoti, kaip sekėsi. O vienas vyriškis, mano patartas, sau artimesnėje gyvenamojoje aplinkoje susirado kunigą, kuris jį paskatino žengti blaivybės keliu. Taigi kiekvienas turime ieškoti sau autoriteto... – pastebi klebonas, mintimis nuklysdamas į savo vaikystę ir paauglystę.

Jam, dar besimokančiam Kybartų mokykloje, didžiausią įtaką padarė klebonas, kunigas **Sigitas Tamkevičius**, kuris sovietmečiu kviesdavosi jaunimą patarnauti šv. Mišiose, giedoti bažnyčios chore, dalyvauti procesijose – berniukų ir mergaičių susirinkdavo per šimtą.

– Mačiau kunigą, kuris galėjo dėl Bažnyčios ir tikėjimo pasiaukoti, net sėsti į kalėjimą. Jam rūpėjo priartinti

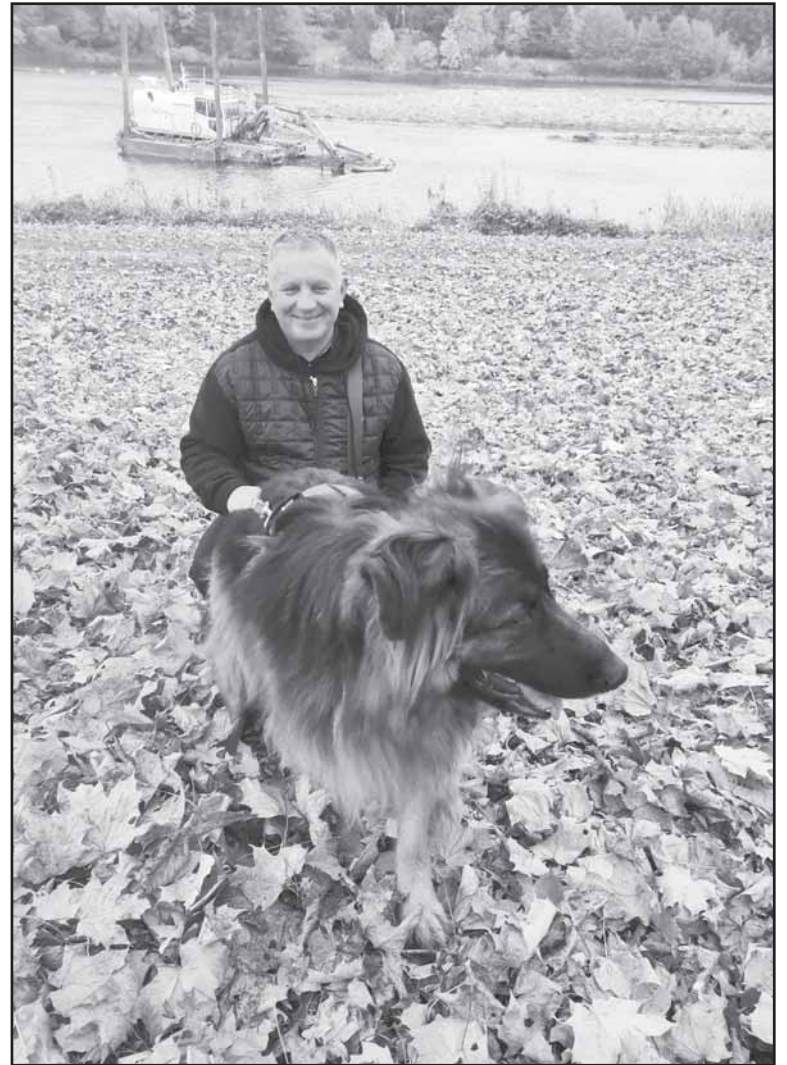
jaunimą prie tikėjimo. Klebonas rasdavo prieigą prie šeimų ir pavienių žmonių, kurie kentėjo nuo buldozerinio ateizmo. Ir mums, paaugliams, patarnaujantiems Mišiose, giedantiems bažnyčios chore ar dalyvaujantiems adoracijose, suorganizuodavo susitikimus su žmonėmis, nukentėjusiais nuo sovietų valdžios represijų – disidentais, tremtiniais, buvusiais partizanais. Važiuodavom į Tytuvėnus, po šventų Mišių dainuodami arba giedodami procesijoje eidavome į Šiluvą. Klebono kun. S. Tamkevičiaus iniciatyva Kybartuose prigijo tradicija lapkričio 1-ąją, po vakarinių pamaldų, visiems kartu procesijoje eiti į kapines melstis už mirusiuosius. Aktyvių kunigų ir vienuolių aplinkoje veikė ir telkė jaunimą veikli organizacija „Eucharistijos bičiuliai“. Tais laikais šios organizacijos veikla traukdavo KGB dėmesį. Ne vienas aktyvesnis dalyvis patirdavome tardymus, apklausas arba bandymus užverbuoti. Suvokėme didelį pavojų – jei įbaugins ir sutiksi bendradarbiauti, visam gyvenimui liksi „judas“, draugų skundikas. Su malda ir buvimu šioje patikimoje aplinkoje gavom svarbią gyvenimo pamoką, – pasakoja kun. A. Mickevičius, kuriam, matant tikro kunigo – Sigitą Tamkevičiaus – pavyzdį, išskoti pašaukimo nereikėjo, nors jis gimė šeimoje, kuri nebuvo uoli praktikuoti tikėjimą.

Tiesa, toks jaunimo įsitraukimas turėjo pasekmių: buvo mažinami pažymiai, elgesio balai, į mokyklą kviečiami tėvai, keletas asmenų už tai, kad bandė apginti savo pažiūras, buvo nuteisti kalėti.

– Tokia neteisybė, mokykloje per prievartą brukamas ateizmas, menkinama ir varžoma tikėjimo laisvė paskatino priešpriešą sovietinei santvarkai. O bažnyčioje mačiau pagarbą, teisingumą, meilę Tėvynei, pasiaukojimą dėl jos. Jautėme moralinį paskatinimą prisidėti prie lietuviybės ir tikėjimo puoselėjimo, o ne griovimo, – teigia klebonas A. Mickevičius, vienas iš pirmųjų Kybartuose pasirinkęs dvasininko kelią. Jis tvirtina, kad būtent iš kun. S. Tamkevičiaus išmoko nelaikyti širdy nuoskaudų, atleisti tiems, kurie tuo laikmečiu per uoliai vykdė savo „pareigas“.

Šiuo metu klebonui A. Mickevičiui rūpi, kaip į bažnyčią pritraukti daugiau jaunimo, savanorių, kad Dievo namai taptų ir jų namais.

– Neretas atvejais, kai vaikai, ruošdamiesi Pirmajai Komunijai, į bažnyčią atsiveda savo tėvus. Per vaikų krikštynas tėvai įteisia savo santuokas. Manau, kad reikia nuo ma-

Laisvalaikio akimirka – su augintiniu gamtoje.

žens vaikams aiškinti, kas yra Bažnyčia, kodėl svarbus tikėjimas, nes gyva praktika atsako beveik į visus klausimus, – įsitikinęs kun. A. Mickevičius.

Jo teigimu, daugelis žmonių šiandien viską vertina iš materialiosios pusės. Anot jo, „pasaulio vaikams“ taip yra parankiau gyventi, nors ir supranta, kad nieko nenusineš su savimi. Visgi jų elgesys yra taisyklės ateinančioms kartoms.

– Mūsų tikėjimo praktika – mūsų gyvenimas. Geriausia mokykla yra asmeninis pavyzdys. Kai mūsų auklėtoja turėjo kažkur išvažiuoti, tikėjimės, kad nebus pamokos, bet atėjo kitas mokytojas, kuris visą pamoką kalbėjo ir argumentais pagrindė rūkymo žalą. Patikėjim, tačiau, kai eidami namo pamatėm tą patį mokytoją rūkantį, jo pamokymai nuėjo perniek. Tas pats ir su tikėjimu: jeigu jį skleisim, bet juo nesivadovausim, nesavanoriausim bažnyčioje, neįsimešim į ją savo indėlio – nesukursim bažnyčios, – argumentuoja klebonas.

Liko vos kelios dienos iki Advento pradžios. Jau dabar aptarinėjama, kiek tūkstančių kainuos miestų eglių papuošimai, planuojami Kalėdų pobūviai, kelionės į šiltes kraštus, dairomasi dovanų. Prae-

jus pirmajam sukrėtimui nuo karo Ukrainoje pradžios, žmonės vėl sugrįžo prie savo įpročių. Klebonas parsivežė į savo parapijas „Caritas“ iniciuotos akcijos „Gerumas mus vienija“ žvakelių, tačiau ar prieškalėdiniu laikotarpiu visuomenės daliai, kuri turi galimybių padėti vargstantiesiems, rūpės aukoti, skirti laiko karitietiškai veiklai?

– Dvasinė prasme Adventas – tai grįžimas mintimis į praėjusius metus, jų apmąstymo laikas. Įvertini, kaip juos nugyvenai, užsibrėži ateities tikslus. Visgi tai turi būti nevienkartinis dalykas. Siekis gyventi su Kalėdomis turi tęstis visus metus. Jeigu Dievas pas mus atėjo, tai gyvenkime su juo kasdien. Gyvenkime su kalėdaičio skoniu burnoje, juk maldoje prašydami duoti „kasdienės duonos mums šiandien“, turime mintyse neruginę ar penkių grūdų duoną. Turime omenyje sėkmingą gyvenimą, gerą sveikatą, ramybę, paguodą, gailingumą. Linkėčiau, kad paplotėlio valgymas būtų ir prisilietimas kiekvieną dieną prie to, ką Dievas duoda – amžinųjų vertybių ir tikėjimo malonių, – linki Skriaudžių Šv. Lauryno ir Ažuolų Būdų Šv. Antano Paduviečio parapijų klebonas Antanas Mickevičius.

Dalė Lazauskienė

Lietuvos laisvės kovotojų artimieji – atsiliepkite! Jus kviečia Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimų centras!

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimų centras įkūrė ir kaupia žuvusių bei dingusių Lietuvos laisvės kovotojų artimųjų biologinį (DNR) seilių banką.

Banke turėtų atsirasti ne mažiau 30–40 tūkst. DNR mėginių, skirtų laisvės kovotojų palaikų atpažinimui. Mėginiai bus saugojami neribotą laiką.

Atpažinti (identifikuoti) laisvės kovotojų palaikai bus pagarbiamai laidojami valstybės lėšomis arba atiduodami artimiesiems.

Kviečiame žuvusiųjų Lietuvos laisvės kovotojų artimuosius, kurie neturi informacijos apie artimojo užkasimo ar palaidojimo vietą, pateikti savo biologinį (DNR) seilių mėginį.

Kviečiame Lietuvos laisvės kovotojų brolius ir seseris, partizanų vaikus, vaikaičius, giminaičius atsiliepti ir pateikti turimas žinias apie dingusį asmenį.

Prašome Lietuvos gyventojų genocido ir

rezistencijos tyrimo centrui pateikti savo žuvusio giminaičio vardą, pavardę, slapyvardį (jei turėjo), vietas, kur jis kovojo ar gyveno, giminstės ryšį, taip pat savo asmeninius kontaktus.

Lauksime Jūsų informacijos elektroniniu paštu: dalius.stancikas@genocid.lt Dalius Egidijus Stancikas, LGGRTC Paieškų ir identifikavimo skyriaus vyriausiasis specialistas.

Dr. Raimundas Kaminskas, LGGRTC Strateginio vystymo ir komunikacijos skyriaus vyresnysis patarėjas el.p. raimundas.kaminskas@genocid.lt arba mob. tel. +370646 47294.

Centras taip pat prašo pranešti apie galimas laisvės kovotojų palaikų užkasimo vietas bei paraginti savo kaimynus, pažįstamus, kurių

artimieji – žuvę laisvės kovotojai, nebūti abejingiems ir atsiliepti į šį kvietimą.

Lietuvos valstybės ir jos piliečių pareiga – surasti visų arba bent daugelio žuvusių Lietuvos laisvės kovotojų palaikus ir garbingai juos pa-

laidoti. Tai svarbu ne tik dėl žuvusių, bet ir dėl gyvųjų: kiekvienas būsimasis laisvės gynėjas žinos, kad valstybė, tauta nepamirš jo aukos.

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimų centras

Gyvenimas – šeimai apie sveikatą

PR Originaliausias sveikatinimo procedūros Birštone: nuo šieno kompreso iki deguonies kameros

Atvėšę orai ir dargana už lango dažnai verčia rinktis poilsį namie. Tačiau tamsūs metų periodas, kai lauke trūksta aktyvių veiklų, gali būti skirtas savo sveikatos ir grožio puoselėjimui. Birštone esančios sanatorijos ir SPA centrai, šalia jau įprastų ir pamėgtų masažų, įvyniojimų ir purvo vonių, siūlo išbandyti itin originalias ar net keistas procedūras, kurios ne tik pagerins sveikatą, bet ir paliks dar niekur nepatirtų įspūdžių.

„Birštonas garsėja mineralinio vandens šaltiniais, gydomuoju purvu, švairiu oru, todėl čia neatsitiktinai gausu įvairių sveikatinimo ir grožio procedūrų. Vieninteliai Lietuvoje turime barokamerą, 70 mineralų vandens terapiją, sausą mineralinį vandenį bei kitas unikalias ir sveikatai naudingas procedūras, o toks metų laikas kaip tik tinkamas pasinerti į SPA malonumus“, – teigia Birštono turizmo informacijos centro direktorė **Rūta Kapačinskaitė**.

Sanatorijos „Vermė“ direktoriaus pavaduotojas medicinos **Antanas Danys** teigia, kad lietuviai vis labiau rūpinasi savo sveikata ir gera savijauta. Tačiau gydytojas su apmądu stebi tendenciją, kad atvykstama trumpalaikiam – dienos ar dviejų – gydymui. „Jei siekiame kurti gerą gydomųjų faktorių, tokių, kaip gydomasis mineralinis vanduo ir gydomasis purvas, efekto – būtinai reikalingas ilgesnis 8–10 šių proce-

dūrų kursas, o ne pavienės trumpo gydymo procedūros“, – tikina A. Danys.

Nesvarumo būseną, deguonis ir 70 mineralų

Jausmas lyg panėrus 10 metrų po vandeniu. Tokį panėrimo efektą sukuria speciali, vienintelė Lietuvoje, hiperbarinės oksigenacijos kamera (barokamera). Energijos stoka, sveikatos sutrikimai po operacijų, veido paburkimai ar suglebusi oda – visa tai sparčiai taiso deguonies terapija. Viskas vyksta ir atrodo lyg ruošiantis kelionei į kosmosą. Svečiai (po gydytojo konsultacijos) su specialiai pasiūtais kostiumais pasodinami nedidelėje dešimties vietų kameroje, jiems uždedama kaukė, pro kurią palaipsniui kvėpuojamas grynas medicininis deguonis, o po valandos „išnyrama“ jaučiant energijos antplūdį ir gerą nuotaiką.

Į panašią nesvarumo būseną pa-

nardina ir Negyvosios jūros antrinė – Baltijos šalyse analogų neturinti terapija „Flow“, kurioje naudojamas tyriausias bei gryniausias „Sofijos“ šaltinio vanduo su 70 aktyvių mineralų. Savo unikalia forma jie tiesiogiai įsisavinami ląstelių lygmenyje. Per 20 minučių nesvarumo būsenoje kūno oda, raumenys, sąnariai bei visas organizmas įsisavina tiek mikroelementų, kiek negautų jokia kita forma, o plūduriavimas mineralų kupiname vandenyje leidžia visiškai atsipalaiduoti ir mėgautis gyvenimu.

Sveikatinimui – lietuviški ingredientai

„Flow“ terapijoje naudojamas sausas mineralinis vanduo „Sophia“ – išskirtinai Birštone išgaunamas grožio produktas, pavadintas vienu iš Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Vytauto dukros Sofijos Vytautaitės garbei. Birštone nuo seno lankėsi Lietuvos valdovai, todėl šis kurortas

vardinamas karališkuoju, o šiais metais dar ir švenčia 640 metų vardo paminėjimo jubiliejų.

„Sophia“ – unikalus natūralus produktas, pagamintas iš ypač didelės mineralizacijos Birštono sūrymo, kurio mineralų koncentracija yra 13 kartų didesnė nei geriamojo mineralinio vandens. Šis sūrymas išgaunamas iš 715 m gylio gręžinio Birštone. Jo sudėtyje yra net iki 70 rūšių mikroelementų ir mineralų: magnio, kalio, kalcio, cinko, geležies, jodo druskų, teigiamai veikiančių mūsų savijautą. Ši priemonė efektyvi kovojant su odos senėjimu ir odos sausumu, naudojama kūno

įvyniojimuose ir šveitimuose.

Vaikystės svajonė išsipurvinti nuo galvos iki kojų – lengvai pasiekama su autorine purvo procedūra „Vermė“, kurią sanatorijos specialistai sutartinai vadina „Šreku“. Šioje procedūroje naudojamas natūralus ekologiškai švarus, specialiai paruoštas lietuviškas gydomasis purvas, rusvasis molis bei gydomasis mineralinis vanduo, kurie jaunina ir minkština odą bei gerina kraujotaką. Procedūros metu pacientas gauna specialų gydomojo purvo mišinio kibirėlį ir paskirtoje kabinoje gali

(Nukelta į 4 p.)

Nuo hemorojaus – judėjimas ir specialūs pratimai

Netinka bėgioti ristele

Sėslus gyvenimo būdas, kaip nuolatinis sėdėjimas automobilyje, prie kompiuterio ar televizoriaus ekrano skatina hemorojaus vystymąsi.

Tad vasara ir ankstyvas ruduo ypač palankus metas kuo daugiau judėti: kasdien 30–60 minučių skirti mankštai, kelias valandas ar daugiau per dieną pasivaikščioti, esant progai paplaukioti, važinėti dviračiu ir pan.

... Tačiau ne visa fizinė veikla tinkama. Pasak prof. **Žilvino Saladžinsko**, turintiems polinkį (nepriklausomai nuo amžiaus) į hemorojų nepatartina bėgioti ristele, šokinėti, nes šie judesiai apkrauna dubenį, o tai nėra gerai hemoroidams.

Stiprinkite dubens ir išangės raumenis

Profesorius atkreipia skaitytojų dėmesį, kad sergant hemorojumi labai svarbu išmokyti specialių fizinių pratimų, kurie stiprintų dubens bei išangės raumenis. Juos derėtų atlikti kasdien, skiriant po 10–15 minučių.

„Vienas efektyviausių pratimų – gulint ant lygaus kieto pagrindo važiuoti „dviračiu“ darant kuo didesnius ratus 5–10 kartų; pradėdant nuo 2 minučių palaipsniui ilginant iki 5 minučių“, – pataria Ž. Saladžinskas.

Pratimai

1. Pradinė padėtis (PP) – *Sėdite ant kėdės*. Per vieną – dvi minutes sutraukite išangės raumenis 20 kartų. Kartoti kas dvi valandas.

2. Sulenkite kojas per kelius ir juos truputį kelkite į viršų, tuo pačiu stenkitės kuo stipriau sutraukti sėdmenų raumenis.

3. PP – *Gulite ant nugaros*. Rankos ištiestos palei kūną. Sutraukite sėdmenų raumenis ir laikykite, lėtai skaičiuojant iki 5. Tada atsipalaiduokite.

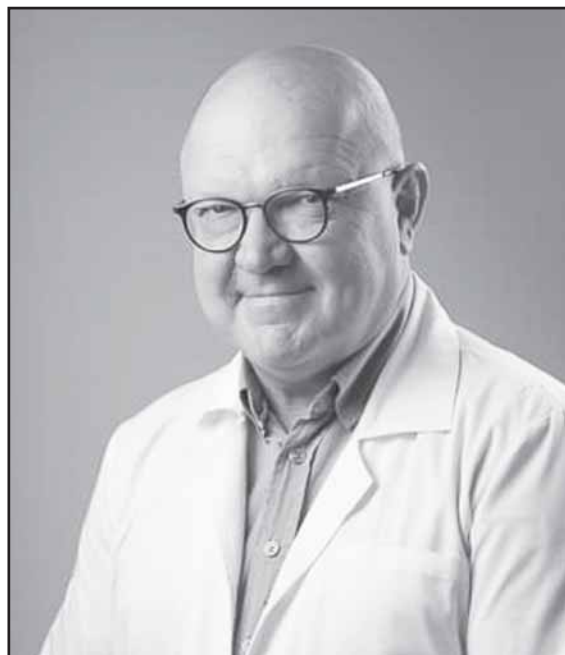
4. Pėdomis remkitės į grindis. Suglauskite ir išskėskite kelius (pėdos suglaustos).

5. Kelius sulenkite ir pritraukite prie krūtinės. Ištieskite kojas.

6. Važiuokite „dviračiu“ darydami kuo didesnius ratus (5–10 kartų pradėdant nuo 2 min. ilginant iki 5 min.).

7. Pakelkite kojas ir jas kryžiuokite.

8. Keldami dubenį suspauskite išangę.

„Svarbu apsisaugoti pasinaudojus tualetu, dėvėti apatinius rūbus iš natūralaus audinio, nesėdėti ant šalto pagrindo, atlikti tikslingus fizinius pratimus“, – atkreipia dėmesį Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninės LSMU Kauno klinikų Chirurgijos klinikos prof. **Žilvinas Saladžinskas**.

9. PP – *Gulite ant šono*. Kelius pritraukite prie krūtinės.

10. Sūpuokite kojas pirmyn – atgal.

11. PP – *Gulite ant pilvo*. Rankos sulenktos po smakru, kojos ištiestos. Kelkite vieną koją dešimt kartų, tada – kitą koją dešimt kartų.

12. *Ėjimas*: įprastas, aukštai keliant kelius ar kryžiuojant kojas.

Svarbu: Atlikite pasirinktinai 6–8 pratimus 1–2 kartus per dieną. Kiekvieną pratimą kartokite 5 kartus, po savaitės didinkite pratimų skaičių ir jų pakartojimą iki 10.

Pastaba: šių pratimų nedarykite, jeigu hemorojumi sergate ilgai (10–20 metų), yra įtrūkimų, polipų, dažnai kraujuoja, vargina stiprūs skausmai.

Kviečių sėlenos

Sėlenomis ne tik gardiname įvairius patiekalus, jos palengvina sveikatos negalavimus. Tikriausiai teko girdėti apie „žarnyno šluotą“?

Sėlenos – grūdų lukštai

...Tūkstančius metų žmonės maldavo kviečių grūdus, iš jų keptavo gardžią kvapnią duoną, dribsnius, gamindavo paplotėlius. Sėlenas – malimo metu atskirtus lukštus – vadino „gyvenimo šaltiniu“. Jos turtingos skaidulinėmis medžiagomis, proteinais, A, B grupės vitaminais, mineralais. Sėlenų ląstelių mašina cholesterolio kiekį kraujyje, todėl gerėja širdies veikla.

Pasak LSMU Kauno klinikų Chirurgijos klinikos prof. **Žilvino Saladžinsko**, kviečių sėlenos ypač naudingos kenčiantiems nuo vidurių užkietėjimo, sergantiems hemorojumi. Sėlenų skaidulos turi daug ląstelių, jos lengvina bei skatina normalų tuštinimąsi, gerina virškinimą, padeda iš organizmo išvalyti šlakus.

Patartina kviečių sėlenų suvartoti keletą šaukštų per dieną. Dienos norma neturėtų viršyti 30–40 g.

Tad nenuostabu, kad ne tik liaudies, bet ir medicinos terminologijoje kviečių sėlenos neretai vadinamos „žarnyno šluota“.

Padedą peršalus

Mitybos specialistai rekomenduoja sėlenas vartoti sergantiems cukralige ar norintiems numesti svorio. Jos greitai išbrinksta skrandyje, todėl suteikia sotumo jausmą. Peršalus, ypač kosint ar užkimus, kviečių sėlenų nuovirą derėtų gerti paskaninus medumi.

Kaip panaudoti kasdieninėje mityboje?

Gydytojai dietologai pataria sėlenas išbrinkinti vandenyje ir tada jas dėti į įvairias sriubas, košes, salotas, garnyrus.

Prieš keptant kotletus, žuvį ar blynus, juos apvoliokite sėlenomis. Jomis galima apibarstyti ir pagamintus patiekalus.

Sėlenų įmaišykite ruošdami mėsos, žuvies faršą ar tešlą sausainiams, pyragui.

Tinka kelis šaukštus sėlenų įmaišyti į jogurtą, kefyra, pasukas, sultis, uogienę ar kisielį. Ilgą laiką vartojant sėlenas per dieną derėtų išgerti apie 2 litrus vandens.

• Kotletukai vegetariškai

200 g kviečių sėlenų, 180 g manų kruopų, 1 morka, 1 svogūnas, 1/2 stiklinės kviečių gemalų, krapų, kalendros, druskos.

Manų kruopas, sėlenas, kviečių gemalus, smulkiai supjaustytą svogūną, morką sudėti į puodą ir užpilti vandeniu, kad susiformuotų šlapia masė. Įmaišyti ingredientus ir palaukti 10 minučių, kol jie išbrinks. Formuoti kotletukus ir kepti įkaitintame aliejuje 15 minučių.

Veronika Pečkienė

Originaliausias sveikatinimo procedūros Birštone: nuo šieno kompreso iki deguonies kameros

(Atkelta iš 3 p.)

kaip reikiant išsipurvinti, o vėliau viską nusiplauti gėlu vandeniu.

Poilsis ant šieno ne tik kaime – puikus būdas atsipalaiduoti, pasimėgauti kvėpiančio šieno kvapu ir sustiprinti savo imuninę sistemą. Seniai žinoma, jog šieno kompresas turi mineralizuojančių savybių, stiprina imuninę sistemą, mažina raumenų ir sąnarių skausmus. Procedūros metu šienas yra šildomas specialia aparate, iš jo padaroma pagalvėlė, ant kurios svečias paguldomas 20

minučių, o prisiminimai apie vasaros pievas maloniai lydi dar kurį laiką.

Kaipgi be lietuviškojo aukso – gintaro? Jam skirta procedūrų visuma, kuri per milijonus metų sukauptą gintaro energiją panaudoja sveikatos stiprinimui. „Gintaro SPA“ atliekamas masažas ant specialiai Baltijos gintarais inkrustuoto ir infraraudonaisiais spinduliais šildomo masažinio stalo. Masažams naudojami gintaro ryšulėliai, gintaro rūgštis ar pudra, o po procedūrų svečiai vaišinami gintariniais vandeniu.

Šiek tiek Japonijos išminties...

Kovos su tinguliu Kaizen (nuolatinio tobulėjimo dvasia) metodika, arba 1 minutės principas. „Nuo pirmadienio pradėsiu gyventi kitaip, pradėsiu sportuoti, numesiu svorio...“ Kiekvienas iš mūsų dažnai užsibrėžia kažkokius tikslus ir nepasiekia jų, o vis perkelia kitai dienai, savaitei, mėnesiui, metams. Ar ne todėl taip atsitinka, kad mes iškart norime per daug, ketinimai mus prislegia ir negalime pajudėti į priekį?

O kartais mes entuziastingai imamės vykdyti savo užsibrėžtus tikslus ir po kelių užsiėmimų metam šį užsiėmimą ilgam. Kodėl tai įvyksta? Todėl, kad krūvis pasirodo per didelis, užsiėmimai greitai nusibosta, o įprotis dar nėra išugdytas.

Kovai su tinguliu japonai sugalvojo efektyvią kaizen metodiką, pagrįsta vienos minutės principu. Koks jis? Turime užsiimti užsibrėžtu dalyku tik vieną minutę kasdien vis tuo pačiu laiku. Užduotis būna lengvai įgyvendinama bet kuriam žmogui, nes viena minutė atrodo labai nedaug ir tingulys nespėja sutrukdyti.

Kai laikas bus apribotas viena minute, bus labai lengva atlikti pilvo preso pratimą, pamankštinti akis, pašokinėti per virvutę ar tiesiog pasikaitinti užsienio kalba. Viena minutė, skirta trokštamam tikslui pasiekti, suteiks džiaugsmo ir pasitenkinimą. Kasdien žengdami po mažą žingsnelį tobulėsime ir pasiekime rezultatus. Įkvėpti pirmųjų laimėjimų nuolat ilginsime savo užsiėmimų laiką ir taip nepastebimai prieisime prie valandą trunkančių užsiėmimų ir sulauksime sveikatos progreso. O kas svarbaus atsitik su mumis? Mes sustiprinsime pasitikėjimą savo jėgomis, įveiksime kaltės ir bejėgiškumo jausmą ir pajusime sėkmės ir pergales skonį.

Beje... vienos minutės principo metodikos autorius japonas Masaaki Imai mano, kad kaizen yra tikra filosofija ir ją galima taikyti įvairiose gyvenimo srityse. Mums lieka tik nuspręsti, ko ketiname siekti, ir pradėti šį principą taikyti praktikoje.

Gerkite vandenį tuščiu skrandžiu. Gerti vandenį nevalgius – šiandien tai yra labai populiari Japonijoje. Ši procedūra patvirtinta moksliniais tyrimais gydant tokias ligas,

kaip galvos, sąnarių skausmus, širdies ligas, artrita, širdies permušimus, nutukimą, astmą, gastritą, viduriavimą ir vidurių užkietėjimą, hemorojų, diabetą, inkstų, gimdos, ausų, akių, nosies ir gerklės ligas. Gerti vandenį nevalgius neturi jokio šalutinio poveikio, tačiau pradžioje šlapinimasis gali padidėti. Būtų geriau, jei ir toliau šią procedūrą naudotumėte ir tai taptų jūsų sveiko gyvenimo būdo dalimi.

Beje, ne tik japonai, bet ir kinai valgydami geria karštą arbatą (o ne šaltą vandenį). Kodėl nepasimokyti iš jų šio įpročio. Kas vyksta su mūsų organizmu, kai valgio metu geriamės šaltus gėrimus? Šaltas vanduo susilpnina maisto virškinimą, nes yra maisto produktų, kurių sudėtyje yra riebalų, jie tirštėja. Kitaip tariant, riebalus greičiau patenka deguonis ir geriau virškinamas maistas žarnyne, nei geriant šaltus gėrimus. Taigi, jokie riebalai nenusėda poodyje ir labai žymiai sumažėja įvairių ligų tikimybė.

Ilgaamžiškumo paslaptys tiems, kurie nori ne tik ilgai gyventi, bet kuo ilgiau išlaikyti gerą sveikatą ir kūno bei sielos gyvybingumą.

- Kiekvieną dieną valgykite šviežias daržoves, naudingiausias ryškiai žalios arba šviesiai oranžinės spalvos daržovės;

- Judėjimas ir kvėpavimas, lengva treniruotė kiekvieną dieną kiek įmanoma ilgiau;

- Būtinai riebalai, saulėgrąžų ir alyvuogių aliejuje yra daug vertingų rūgščių ir pakanka net šaukštelio aliejaus per dieną;

- Būkite laimingi, kai esate liūdni ar nervinatės, imuninė sistema nustoja gaminti ląsteles, apsaugančias organizmą nuo infekcinių ligų ir net vėžio!

- Miegas yra labai svarbus – tai ne laiko švaistymas;

- Neperšilkite, būtina ne tik nuolat treniruotis, vėdinti kambarį, bet kartais ir šiek tiek pašalti;

- Juokas sveikatina visą jūsų organizmą, o deguonies antplūdis juokiantis išlaisvina kvėpavimo takus.

Prisiminkite tai ir veikite, juk gyvenimas yra gražus ir vertas šių pastangų!

Parengė Romualda Bartulienė

Bibliotekose Šiaurės šalių literatūros savaitė Ašmintoje...

Kaip kiekvienais metais, taip ir šiais Ašmintos bibliotekoje vyko renginiai, skirti Šiaurės šalių literatūros savaitei, šių metų savaitės tema „Gamta Šiaurėje“.

Ašmintos pradinio ugdymo skyriaus mokiniai buvo pakviesti apsilankyti miške, kuriame sutiko miško sargą Girinį. Renginio dalyviai susidomėję klausėsi Girinio skaitomo pasakojimo apie miegapelės Kvikės, lapino Rudžio ir barsuko Basio draugystę, taip pat pamokymų, kaip reikia saugoti ir globoti gamtą, nes ji neatšiejama žmogaus gyvenimo dalis.

Grįžę iš miško užsuko į biblioteką, kurioje susitiko su Šiaurės šalių stebuklingais gyventojais toliais, susipažino su parengta Šiaurės šalių rašytojų vaikiškų knygelių paroda „Šiaurietiškas kampelis“. Vaisinasi obuolių pyragu, iškeptu pagal Farerų salų gyventojų receptą, kurį tradiciškai kepa tokioms šventėms, kaip gimtadienis ar Sutvirtinimo sakramentas.

Patirtus išpūdžius pavaizdavo piešiniuose ir kartu su bibliotekininke Rasa Šiugždinienė surengė parodą „Šiaurės šalių gamta vaiko akimis“, kuria galės grožėtis bibliotekos lankytojai.

Rasa Šiugždinienė
Ašmintos bibliotekos bibliotekininkė

...ir Šilavote

Lapkričio 16-osios Šiaurės šalių literatūros savaitei skirtą rytmetį pasitikome kartu su Prienų „Revuonos“ pagrindinės mokyklos Šilavoto pradinio ugdymo skyriaus vaikais.

Šių metų Šiaurės šalių literatūros savaitės tema – gamta Šiaurėje. Garsiniams skaitymams buvo parinkta populiariaus švedų vaikų rašytojo Sveno Nordqvisto knyga „Petsonas stovyklauja“. Taigi ir biblio-

tekoje sukurta stovyklavietės aplinka leido vaikams geriau įsijausti į skaitomą kūrinį. Tėko ir žuvį (kurią gaudė dėdulė Petsonas) rankoje palaišyti, ir palapinėje (kurioje miegojo katinas Findusas su dėdute) pagulėti.

O kaip smagu buvo susėdus ratu tartum aplink laužą gerti saldų kakavos gėrimą su zefyriukais.

Smalsūs žvilgsniai, įdėmus klausymas – taip auga patys šauniau bibliotekos lankytojai.

Ačiū mokytojoms Laimai Astrauskaitei ir Rūtai Marcinkevičienei.

Kas Kur Kada?

Šilavoto laisvalaikio salėje

- **Lapkričio 24 d. 14 val.** – renginys „Poezija – tai sielos kalba“. Susitikimas su Prienų krašto kūrėjais Vilyte Viliuše-Stelmokiene ir Jurgiu Montvila.

Prienų kultūros ir laisvalaikio centre

- **Lapkričio 25 d. 12 val.** – Prienų rajono savivaldybės šventė „Metų ūkis 2022“. Konkurso „Metų ūkis 2022“ nugalėtojų apdovanojimai.
- **Lapkričio 27 d. 11.00 val.** Konferencijų salėje (2 aukšte) – koncertas „Muzika mažoms ausytėms III“ (koncertų kūdikiams naujas ciklas).

Skriaudžių bibliotekoje

- **Lapkričio 25 ir 26 dienomis nuo 11 val.** – edukacinė popietė. Adventinio vainiko dirbtuvės. Kviečiame pasigaminti Advento vainiką. Dalyvių išankstinė registracija tel. 8 653 71106.

Prienų sporto arenoje

- **Lapkričio 24 d. 18 val.** – Karaliaus Mindaugo

Šilavoto laisvalaikio salėje

- taurės krepšinio rungtynės. Prienų „Labas GAS“ – Klaipėdos „Neptūnas“.
- **Lapkričio 25 d. 19 val. ir 20 val.** – Kauno apskrities futbolo federacijos futsal lygos rungtynės.
- VŠĮ „TrenkTuras“, organizuodamas projektą „Žygiuoti – tai sportuoti“, kviečia registruotis į nemokamą žygį ir **gruodžio 4 d.** įveikti 5 km arba 13 km maršrutus sveikatingumo mieste – Prienuose. Daugiau: <https://trenkturas.lt/zygiuoti-tai-sportuoti/>. Jei norite dalyvauti, registruokitės: <http://bit.ly/3UWEHQp>

Birštono kultūros centre

- **Lapkričio 25 d. 17 val.** – tradicinė Birštono savivaldybės ūkininkų pagerbimo šventė, apdovanojimai, koncertas.

Birštono seniūnijos salėje

- **Lapkričio 25 d. 19 val.** – vokaliųjų ansamblių dainų vakaras „Rudenį dainai suskambus“.

Esu saugus, kai žinau... (Ne)išnaudotos galimybės

Projektą remia

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

Ko reikia, kad pilietinis ugdymas Lietuvos mokyklose būtų efektyvus?

Dar pandemijos metu, 2021 metų pabaigoje, Jaunimo reikalų departamento užsakyta atlikti Lietuvos jaunimo įsitraukimo į pilietines veiklas tyrimų rezultatai parodė, jog daugiau nei pusė Lietuvos jaunimo nedalyvauja jokiose pilietinėse veiklose. Netrukus po tyrimo rezultatų pristatymų jaunuolių pilietinę savimonę sukūrė Ukrainoje prasidėjęs karas. Kaip jis pakeitė jaunų žmonių požiūrį į pilietiškumą ir ką dar turėtume padaryti, kad pilietinis ugdymas Lietuvos mokyklose būtų efektyvus – apie tai kalbamės su VDU „Sokratas“ licėjaus direktoriumi, istorijos mokytoju Mindaugu NEFU.

– Gerbiamas Mindaugai, pradėkime nuo to, kuo apskritai yra svarbios pilietinio ugdymo pamokos mokykloje? Juk demokratines vertybes ir pilietinę savimonę ugdome ir istorijos pamokose: galbūt jų ir užtektų?

– Iš esmės svarbu, kad ugdymo įstaigose pilietiškumas apskritai būtų vykdomas. Pilietiškumo pagrindų pamokos, kurios atsiranda tik 9–10 klasėje, yra viena iš tų priemonių, kuriomis siekiama, kad pilietiškumas ir pilietinės galios suvokimas atsirastų jaunų žmonių gyvenimo sampratoje. Iš dalies ši priemonė savo tikslą pasiekė, bet tai nereiškia, kad pabaigus šį kursą, pilietiškumo ugdyti jau nebereikia...

Tai yra nesibaigiantis procesas, kuris turėtų prasidėti jau nuo mažų dienų. Idealiausias modelis būtų pilietinę savimonę ugdyti ne atskiroje pamokoje, bet viso ugdymo proceso metu. To link iš dalies ir einama. Dabar, atnaujinant bendrojo ugdymo turinį, viena iš kompetencijų, kuriomis turi būti grindžiamas visų dalykų dėstymas – pilietiškumo kompetencija, bet kol kas yra išlaidingas ir atskiras dalykas 9–10 klasėje.

– Užsiminėte apie atnaujintą ugdymo programą. Kas naujo jose yra numatyta?

– Jeigu pažiūrėtume konkrečiai į pilietiškumo ugdymo programą, tai atsiranda daugiau konkretumo. Kita vertus, daugiau galimybių mokytojams atsivėlėti į individualius mokinių poreikius, kalbant apie pilietiškumą, kad mokinys suprastų, koks yra jo santykis su valstybe ir kaip jis tai galėtų stiprinti. Jei pasižiūrėtume į visas bendrąsias programas, jose, kaip ir minėjau, atsiranda pilietiškumo kompetencija. Mano nuomone, tai yra geras žingsnis, nes matematikos mokytojas gali būti pilietiškas lygiai taip pat, kaip istorijos. Per matematikos pamokas mes taip pat turime gerbti savo valstybę, nes visų

mūsų bendras reikalas yra tai, kad valstybė ir visuomenė būtų stipresnė, kad mūsų piliečiai, kaip įmanoma, labiau suvoktų šituos dalykus, nes pilietinė visuomenė savęs nesuskirsto į atskirus stalčiukus, Kitaip sakant, bendrojo ugdymo programose siekiama išplėsti pilietiškumo ugdymo diapazoną.

– Pavasarį švietimo ir sporto ministrė Jurgita Šiugzdiniene pranešė apie laukiančias pilietinio ugdymo permainas. Viena iš jų – nuo 2023 m. dalyvavimas savanoriškose veiklose, organizacijose vyresnių klasių moksleiviams taps privalomas. Kaip suderinti tą privalomumo ir savanoriškumo aspektą? Ar prievolė tikrai tas kelias, kuriu turėtume eiti?

– Jeigu privaloma, tai nėra savanoriška. Nuo to kentėtų ir visuomeninės organizacijos, į kurias ateitų žmonės ne iš noro padėti, bet todėl, kad tai privaloma. Tačiau mes turime skatinti vaikus dalyvauti savanoriškoje veikloje. Galima netgi svarstyti modelį, jog, jeigu jaunas žmogus ne vienerius metus dalyvauja visuomeninėje veikloje, pridėtume kažkokią balo dalį, stojant į aukštąją mokyklą. Ir dabar iš dalies yra taikoma tokia praktika, pavyzdžiui, jaunieji šauliai gauna papildomų balų, stodami į Karo akademiją. Panašias paskatinimo galimybes reikėtų svarstyti plačiau, o prievarta tikrai nieko nepasieksime.

– Dar viena naujovė – Pilietiškumo ir gynybos įgūdžių kursas 5–10 klasių moksleiviams. Jų metu numatoma mokytį jaunuolius išgyvenimo lauko sąlygomis ir kitų bendrosios saugos dalykų. Ar tai pakeis pilietiškumo pamokas, o galbūt tai – žingsnis atgal į sovietinį laikotarpį, kai tokias pamokas turėjome?

– Pačiai idėjai pritariu, tačiau natūralu, kad turinys turi keistis nuo to, kas buvo sovietiniais metais. Nors pati idėja buvo pasiūlyta, prasidėjus

VDU licėjaus „Sokratas“ direktorius, istorijos mokytojas Mindaugas Nefas.

aktyviai Rusijos karo prieš Ukrainą fazei, neturime būti trumpalaukiai. Mes turime kalbėti bendrai, kas yra šalies gynyba, nacionalinis saugumas, į gynybos klausimus žiūrėti šiek tiek plačiau.

Modeliai gali būti įvairūs. Tai gali pakeisti pilietiškumo pagrindų dalyką, bet gali būti ir pastiprinantis ar papildomas dalykas, kurį moksleiviai galėtų rinktis 11–12 klasėse. Reaguojant į aštrią situaciją, manau, kad tai neblogas dalykas, nes prasidėjus karui visuomenė kėlė labai daug klausimų, ką reikėtų daryti, jei jis prasidėtų čia, tad civilinės saugos įgūdžiai gyvenime tikrai gali praversti.

– Jūs taip pat esate mokytojas: kaip vertinate dabartinę Pilietinio ugdymo programą?

– Manau, kad dažnai mokytojai, kuriems nesiseka dirbti su vaikais, prideda programą. Dabar galiojanti ar nauja programa pati savaime nedirba. Tai ne robotas ar išmanusis telefonas. Tarp programos ir mokinių turi būti tarpininkas ir tai yra mokytojas. Yra daugybė galimybių oficialiai koreguoti mokymo procesą, įdedant savo turinio. Jeigu to daryti nenori, tai programa pasiteisinti labai „faina“. Tada sakome: „Programa yra bloga, todėl mokiniai yra nepilietiški“. Man programa niekada nebuvo kliūtis ar pagalbininkas dirbti su jaunuais žmonėmis.

– Ukrainoje prasidėjęs karas pakeitė turbūt visų mūsų požiūrį į pilietiškumo svarbą. Kaip tas požiūris keitėsi tarp jaunimo? Galbūt patys mokiniai į pilietiškumo pamokas pradėjo žiūrėti rimčiau?

– Trumpalaikėje perspektyvoje tas požiūris tikrai buvo pasikeitęs, kaip, beje, ir didžiojoje daugumoje visuomenės. Mokiniai tie įvykiai taip pat sukūrė. Vasario 24 dieną ir pir-

mą mėnesį po šios dienos moksleiviai ypač aktyviai sekė įvykius, domėjosi tuo klausimu, ištraukė į įvairias akcijas. Vėliau atėjo susigyvenimo laikotarpis, kad karas vyksta, tačiau ne pas mus ir susidomėjimas kiek nuslūgo. Šiandien esame tokioje situacijoje, kad jaunuoliai supranta, jog karas tebevyksta, tačiau mūsų sienų jis neperžengė. Natūralu, jog tie vertybiniai dalykai suaktyvėja tada, kai iškyla jiems pavojus, ir sumažėja tuomet, kai ateina susigyvenimo momentas.

– Ar pilietinio ugdymo pamokos apskritai nėra nuvertinamos pačių moksleivių, kaip neretu atveju būna su menų dalykais ar fiziniu lavinimu?

– Priklauso nuo to, kas ir kaip tą ugdymą organizuoja. Jeigu mokytojas į tai nekreipia dėmesio, tai tikrai nekreips ir mokiniai. Jeigu mokytojas rimtai žiūri į savo dalyką, atsakingai tam ruošiasi, visa tai vaikams persiduoda. Mokykloje retai būna, kad visi 100 proc. darytų tai, ką tu nori, ir galvotų taip, kaip tu nori, bet didesnė dalis tai perima.

– Pilietiškumo pagrindų pamokos prasideda 9–10 klasėje: ar tai nėra per vėlu?

– Žinoma, kad per vėlu. Pilietiško ugdymą pradėti turėtų tėvai tuomet, kai vaikas sulaukia 2 metų amžiaus. Vėliau turėtų daryti darželis, mokykla. Beje, ir darželiuose, ir pradinėse klasėse tai yra daroma: minimos valstybinės šventės, piešamos vėliavos, Gedimino pilis ir pan. Tik kai vaikai pereina į 5 klasę, tuo, tas kažkaip užmirštama ir pilietinis ugdymas perkeliama į 9 klasę, motyvuojant, kad tokio amžiaus vaikai yra brandesni. Bet aš tam nepritariu, nes, mano nuomone, visai nesvarbu, kokio amžiaus yra pilietis, mes turime galvoti apie priemones,

orientuotas į skirtingo amžiaus, statuso žmonių ugdymą, kad jie būtų pilietiškesni ir save suvoktų, kaip galimą pilietinę jėgą.

– Viename interviu minėjote, kad jūs pamokose moksleiviai giedodavo Lietuvos himną, tačiau vėliau šios idėjos atsisakėte: kodėl?

– Tai buvo labai seniai, bet atsisakiau to dėl to privalomumo aspekto. Tuomet galvojau, kad jeigu liepsiu mokiniams giedoti himną, jie labiau mylės Tėvynę. Tačiau pastebėjau, kad tai tampa tiesiog atidirbimo procesu, todėl nutraukiau šitą reikalą. Kita vertus, vykstant valstybinių švenčių minėjimo renginiams, atkreipiau dėmesį į tai, jog didžioji dalis moksleivių gerokai skambiau traukdavo himno žodžius. Pamačiau, kad savanoriškumas ne per prievartą yra įmušamas, o per pasirinkimo galimybę.

– Į ką dar reikėtų atkreipti dėmesį? Pasidalinkite gerą patirtimi, kaip Jūsų vadovaujamoje mokykloje vyksta jaunųjų piliečių ugdymas.

– Vertėtų paminėti, kad mokyklose yra socialinės veiklos valandos. Apie 10 valandų per metus mokinys turi atlikti tam tikrų darbų. Dažnai mokyklos į tai žiūri atmetinai, pro pirštus, maždaug: „Ai, užrašykim“, bet, iš tiesų, jeigu vaikas tų valandų nesurenka, tu neturi teisės jo perkelti į aukštesnę klasę. Mes mokykloje labai rimtai žiūrime į šitas pamokas. Siūlome vaikams konkrečias veiklas, kur jie galėtų įsitraukti. Tėveliams teikiame grįžtamąjį ryšį, kaip sekasi vaikams ir šitą dalyką pildyti. Žinoma, tai šiek tiek yra privalomumo dalykas, nes mokykloje jo neišvengsi, bet, kita vertus, vaikai gauna savirealizacijos galimybes. Jie pamato, kad buvo „faina“ kur nors padėti ar prisiimti atsakomybę organizuojant mokyklos renginius.

– Jūsų nuomone, ko reikia, kad pilietinis ugdymas Lietuvos mokyklose būtų efektyvus ir himno giedojimas nebūtų, kaip sakote, per prievartą?

– Visų pirma, reikia, kad tėvai būtų pilietiškai ir matytų tame prasme. Reikia, kad mokytojai būtų pilietiškai, kad jiems rūpėtų valstybė ir jie norėtų ją stiprinti. Jeigu visa visuomenė (ir mokytojai, ir tėveliai) bendraus, bendradarbiaus šitame kelyje, tai duos rezultatų. Jeigu kažkuri pusė „šlubuos“, tai bus gerokai sudėtingiau tai padaryti. Jeigu mes būsime pilietiškai, tai ir mokiniai tokie bus.

– Ačiū už pokalbį.

Rimantė Jančauskaitė

Knygos „Bajorai Bartoševičiai – Lietuvos laisvės gynėjai, Birštono krašto kūrėjai“ pristatymas

Lapkričio 16 d. Birštono viešosios bibliotekos Nemajūnų padalinyje, bendradarbiaujant su Nemajūnų bendruomenės santalka ir Nemajūnų dienos centru, suorganizuotas knygos „Bajorai Bartoševičiai – Lietuvos laisvės gynėjai, Birštono krašto kūrėjai“ pristatymas.

Knygos sudarytoja Rita Pauliukaitienė atskleidė, kad šią knygą išleisti paskatino istoriniuose archyvuose surastos žinios apie įdomią asmenybę – Dzūkų rinktinės Punios kunigaikščio Margirio grupės narį Lechą Adomą Bartoševičių-Naršulį, dalyvavusį Lietuvos laisvės kovoje pokario metais.

Rita Pauliukaitienė, pristatydamą knygą, pateikė įdomių faktų apie

mūsų krašto ikūrėjus bajorus Bartoševičius, supažindino su Bartoševičių giminės medžiu. Knyga papildomai Zitos Bartoševičiūtės prisiminimai apie tėvus, prosenelius, brolius ir seseris, jais moteris mielai dalijosi su knygos kūrėja. Peržiūrėjome partizanų nuotraukas, vietas, kuriose buvo įkurtos partizanų būstinės.

Džiugu, kad renginyje dalyvavo vienas iš šios giminės palikuonių,

Janinos Bartoševičiūtės ir Petro Lėcko sūnus Geraldas Lėckas.

Po knygos pristatymo pasipylė klausimai apie mūsų kraštą. Šiltas vakaras greitai prabėgo. Dėkingi R. Pauliukaitienei už įdomius pasakojimus, už Nemajūnų bibliotekai padovanotą jos sudarytą knygą, kuri tikrai susilauks didelio skaitytojų susidomėjimo.

Iš kairės: Geraldas Lėckas, Rita Pauliukaitienė, Eitmyra Grybauskienė.

Prienų Turguje

„Jaučiu malonumą, kai galiu padovanoti“ ...

– Prienų turgun užsuku beveik kiekvieną šeštadienį, nes važiuoju pakeliui į sodybą, kurią prieš keletą metų įsigijau, nors esu kilęs iš to paties mūsų ir jūsų rajono, – kodėl užsuka būtent į šį turgų, mintimis pasidalino Vytautas, gyvenantis Kaune. – Man patinka čia pasivaikščioti, visada perku pieno pusantra litro butelį, nes tai tikras pienas, dar šiltas, primenantis vaikystę, ir jokiū būdu skoniui nelyginamas su pirktu prekybos centruose – šypsosi – ne taip seniai atradau Tartoke raugintas daržoves. Iš tikrųjų, tai atradau Kaune, viename iš turgų, o nusiperku visada užsukęs į Prienus, nes tiesiog patogiau, mėgstu pašmirinėti ir tarp sendaikčių. Čia pat jis labinasi su birštoniečiu, kuris yra taip pat nuolatinis turgaus pirkėjas. Sakė, kad perka ne tik naminės duonos, žuvies, bet ir randa dar kokį įrankį ar „žmonai žiedą“. Beje, šis žmogus nestokoja humoro jausmo, taigi kasžin, ar pirks turguje bizuterijos dėvėtų gaminių.

Bet sutikta kaunietė Giedrė parodė pirštą, ant kurio mūvėjo masyvų, kaip pati sakė, sunkų žiedą, tačiau, pasak jos, su meile išrinktą. Pati ji šiek tiek „prie meno“ ir su malonumu sutiko „šiek tiek panešioti“ dovaną, kuri kainavo vieną eurą. Ji tikino, kad ryškus žydros kaip dangus spalvos akmuo tikras, nors metalas aplink šiek tiek ir pajuodęs, bet jį dar galbūt bus galima atnaujinti. Moteris išitikinusi, kad Prienų turguje galima „apsirengti nuo kojinių, apatinio trikotažo iki striukės ar palto gerokai pigiau nei Kaune“, todėl ir atvažiuoja.

– Jaučiu malonumą, kai galiu dovanoti, – apie tai, kaip maža dovanėle pradžiugina savo nuolatinius pirkėjus, pasakojo ilgmetė turgaus prekeivė. Ji džiaugėsi, kad pirkėjai taip pat labai geranoriški, nuoširdūs, ir neužmiršta gautos dovanų smulkmėnos. Ypač miela, kai netikėtai

prieš akis kokiam nors bliūde, žiūrėk, paliktas karpis, – maloniai šypsosi, primindama, kad tai, kas nekainuoja, turi didelę reikšmę. – Deja, nemirtinumo net patys didžiausi pasaulio turtuoliai, nusipirkti viską galintys, neįperka, – filosofiskai apibendrina ir pasiūlė paskanauti sode nukritusio sušalusio obuolio – vietoj šerbeto...

– Nusiperkam grūdų, dar jūsų ūkininkai labai nesibrangina, ir būtinai užsukam į gyvūnėlių turgų, nes labai įdomu mėginti pažinti kad ir paukščių ar triušių pasaulį. Nusiperkam kokį veislinį bramą (gaidį) ar muskusinę antį, jei būna kitokia nei turim namuose, ar kalakutą, pentarką, kad čiaušketų garsiai. Patinka, kad į šį turgų visi gyvūnų augintojai suvažiuoja anksti, nes mūsų šeimos atstovai visi esam vyuriai, todėl ir anksti atvažiuojam, malonu pabendrauti ir su gyvūnėlių augintojais, kaip

ir pasiderėti, pašmaikštauti su ūkininkais, – už centnerį kviečių mokėję 18 eurų, o už triušį 30 eurų, kalbėjo Lina ir Rokas.

– Prienų turgus netoli nuo namų, na, už kokių trisdešimties kilometrų. Ir atvykti čia pasižmonėti, išsirinkti, nusipirkti, kai tikrai yra iš ko, labai „faina“. Juk reikia barzdą kartą per savaitę nusiskusti, gražiau pasirėdyti, miestą pamatyti, – mintimis dalijosi Mindaugas. Šį rytą galbūt spustelėjęs pirmas šaltukas žmones išgąsdino, gal ne visi dar ratus pasikeitė, – pasvarstė. – Pažiūrėk, kokia eilė žmonių prie žuvies, gražu žiūrėt. O aš renkuosi visko ir iš daržovių, vaisių, duonos gaminių. Dešimt vištos kiaušinių nupirkau už pustrėčio euro. Tikrai geras pasirinkimas įrankių bei ūkinių prekių, indų bei puodų, užuolaidų bei patalynės. Už dvi poras žieminių batų sumokėjau penkiasdešimt eurų, ir geri, odiniai, vieni jų nauji kainuotų kaip siuvimo mašina – šyptelėjo, parodęs, kad jie su „apkaustais“, ypač tinka kopti į slidų kalną.

– Šį rytą atvykome ir dovanų artėjant šventiniam laikotarpiui, ir įvairių lempučių, girliandų, šviečiančių besmegenių, grojančių žaislų, kitų prekių namų aplinkai papuošti ir iš vidaus, ir iš išorės, – tikino prieniškių šeima ir jau rinkosi. – Dovanoms tikrai dar pirsime medaus, sėmenų aliejaus, vytintos dešros. Kai turėsime namuose, viską sukomponuosime po truputį ir ramiai gyvensime Adventiniu laiku, laukdami stebuklų. Į turgų, žinoma, atvažiuosime, nes perkame šviežio varškės sūrio, sviesto, silkės, žuvies. Išties gerai, kad Prienuose turguje apsiperkame, nebereikia vykti į kitus miestus, taip sutaupome laiko, kuris yra neįkainojamai brangus.

Sužinokite: kaip ESO informuos klientus apie elektros skaitiklio keitimą į išmanųjį

Bendrovė „Energijos skirstymo operatorius“ (ESO) vykdo didžiausią išmaniosios apskaitos projektą Baltijos šalyse – diegia išmaniuosius elektros energijos apskaitos prietaisus. Kas dieną Lietuvoje per 2 tūkst. senųjų elektros skaitiklių yra pakeičiami į naujus, išmaniuosius. Prieš vykdant keitimą, ESO informuoja vartotojus: sužinokite kaip ir kada.

„Prieš keičiant elektros skaitiklį, kiekvienas klientas informuojamas asmeniškai. Skaitiklių fizinė vieta bus ta pati, kaip ir šiuo metu esančių apskaitos prietaisų, o gyventojų informavimo būdas priklausys nuo to, kur įrengtas esamas elektros skaitiklis – ar lauke, ar namų viduje“, – teigia ESO Išmaniosios apskaitos valdymo departamento direktorė Aurelija Židickytė-Orvydė.

Tiems, kurių skaitikliai įrengti lauke ir kliento dalyvavimas keitimo darbų metu nėra būtinas, prieš 5 darbo dienas išsiunčiama informacija trumpąja SMS žinute ir/ar el. paštu apie konkrečią keitimo dieną. Kaip teigia ESO atstovė, bendrovės ar rangovų inžinieriai gali skambinti klientui skaitiklio keitimo dieną suderinti konkretų darbų laiką.

Pasak A. Židickytės-Orvydės, klientams, kurių elektros apskaitos prietaisai yra patalpų viduje, informacija apie planuojamą skaitiklio keitimą bus patalpinta ESO savitarme prieš 15 darbo dienų. Klientai turės galimybę pasirinkti patogų darbų atlikimo laiką. Jeigu per šį laiką jie pasirinkimo nepadarys, ESO atstovai susisieks su kiekvienu klien-

tu prieš 5 darbo dienas suderinti patogų laiką. Bendrovė apie skaitiklio keitimą trumpąja SMS žinute ir/ar el. paštu taip pat primins likus 1 darbo dienai iki suplanuoto keitimo.

Anot ESO atstovės, skaitiklio keitimas užtruks iki pusvalandžio, o dėl atliekamų darbų elektros vartotojas gali neturėti iki 15 min. Po atliktų darbų visi gyventojai gaus pranešimą, kad jų namuose pakeistas elektros apskaitos prietaisas, o pranešime bus nurodyti pakeisto skaitiklio rodmenys. „Skaitiklis – elektros tinklo elementas, priklausantis ESO, todėl atsakomybė už jo sklaidą veikia ir sprendimą keisti tenka ESO“, – teigia bendrovės atstovė.

Išmaniųjų skaitiklių diegimas numatomas dviem etapais. Diegimas prasidėjo nuo daugiausia elektros energijos suvartojančių klientų. Kitiems klientams išmanieji skaitikliai bus keičiami pasibaigus esamų skaitiklių metrologinei patikrai arba jiems sugedus.

„Siekiamo, kad kuo greičiau klientai galėtų naudotis išmaniosios apskaitos galimybėmis, todėl die-

gimo kiekius užtikriname suplanuodami efektyviausią maršrutą, mažiausiais kaštais“, – sako A. Židickytė-Orvydė.

Energetiko vardu gali naudotis sukčiai

ESO atstovė atkreipia dėmesį, kad išmaniojo skaitiklio pakeitimas gyventojams keitimo metu nieko papildomai nekainuos, o apskaitos prietaiso keitimą vykdys tik ESO inžinieriai ar rangovai. Skaitiklio keitimus vykdantys darbuotojai vilki specialią aprangą ir visada turi ESO patvirtintą pažymėjimą, jie niekada neprašo sumokėti už keitimą.

„Būkite atidūs ir nepakliūkite į sukčių pinkles. Jeigu kyla abejonė, visada galima prašyti parodyti pažymėjimą, pasitikrinti ESO savitarne arba skambinti į ESO telefoną 1852 ir pasitikslinti, ar tikrai tą dieną jų namuose planuojamas skaitiklio keitimas“, – teigia A. Židickytė-Orvydė.

Visa informacija apie išmaniosios apskaitos infrastruktūros projektą pateikiama svetainėje ismaniejiskaitikliai.lt.

Zemės ūkis

Patvirtintas 2023 m. paraiškų priėmimo grafikas

Žemės ūkio ministras Kęstutis Navickas patvirtino paramos paraiškų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos (KPP) priemones priėmimo 2023 metais grafiką.

Parama investicijoms į žemės ūkio valdas

Paraiškos paramai investicijoms į žemės ūkio valdas (subsidijos bei finansinės priemonės) gauti bus priimamos nuo kovo 1 d. iki gegužės 2 d. Šiuo paraiškų rinkimo laikotarpiu bus remiami visi žemės ūkio sektoriai.

Tik pieninės galvijininkystės sektoriaus atstovams bus skirtas kvietimas rugpjūčio, rugsėjo mėnesiais teikti paraiškas investuoti į žemės ūkio valdas. Šiam kvietimui teikti paraiškas paramai gauti taikomi Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonei (EURI) nustatyti reikalavimai.

Bus skiriama parama pelno nesiekiančioms investicijoms. Pagal veiklos sritį „Labiausiai nykstančių rūšių buveinių ir EB svarbos natūralių buveinių išsaugojimas“ paraiškas bus kviečiama teikti nuo sausio 16 d. iki kovo 17 d., o pagal „Prevencinių priemonių taikymas prieš vilkų ūkininkams gyvūnams daromą žalą“ – kovo 1 d. – gegužės 12 d.

Ūkio ir verslo plėtra

Pareiškėjai, siekiantys gauti paramą pagal veiklos sritį „Parama smulkiems ūkiams“, tai galės daryti nuo gegužės 2 d. iki birželio 30 d. Tuo pačiu metu paraiškas galės teikti ir smulkūs pieninės galvijininkystės sektoriaus atstovai.

Investicijos į miško plotų plėtrą ir miškų gyvybingumo gerinimą

Siekiantys gauti paramą miškui veisti, tai bus kviečiami daryti kovo 13 d. – gegužės 31 d.

Paraiškos pagal veiklos sritį „Miškams padarytos žalos prevencija ir atlyginimas“ bus priimamos gegužės 2 d. – birželio 30 d.

Kvietimas teikti paraiškas pagal veiklos sritį „Investicijos, kuriomis didinamas miškų ekosistemų atsparumas ir aplinkosauginė vertė“, vyks kovo 1 d. – gegužės 2 d.

Bendradarbiavimas

Į paramą smulkių ūkio subjektų bendradarbiavimui pareiškėjai galės pretenduoti vasario 1 d. – balandžio 3 d.

Teikti paraiškas pagal veiklos sritį „Parama trumpoms tiekimo grandinėms ir vietos rinkoms skatinti vietos lygmeniu“ bus kviečiama tris kartus: vasario – kovo, birželio – liepos mėnesiais ir spalį – lapkritį.

Rizikos valdymas

Teikti paraiškas pagal veiklos sritį „Pasėlių ir augalų draudimo įmokų kompensavimas“ bus kviečiama nuo kovo 1 d. iki birželio 30 d.

Beveik visus metus (sausio 16 d. – gruodžio 29 d.) paraiškas teikti bus kviečiama pagal veiklos sritį „Gyvūnų draudimo įmokų kompensavimas“.

Balandžio 3 d. – birželio 1 d. paraiškas bus galima teikti pagal „Pajamų stabilizavimo priemonę (Rizikų fondai)“.

LEADER programa

„Vietos veiklos grupių bendradarbiavimo projektų rengimo ir įgyvendinimo“ paraiškoms numatyti trys kvietimai, vyksiantys vasarį – kovą, liepą – rugpjūtį ir spalį – lapkritį.

Lietuvos kaimo tinklas

Paraiškos, skirtos Lietuvos kaimo tinklo narių projektų įgyvendinimui finansuoti, bus priimamos du kartus: kovo – balandžio ir rugsėjo – spalio mėnesiais.

Kartu su tiesioginių išmokų paraiškomis

Paraiškos pagal priemones „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ bei „Ekologinis ūkininkavimas“ bus priimamos kartu su tiesioginių išmokų paraiškomis.

PR Kauno apskrityje žemės mokestį sumokėjo 102 tūkst. žemės savininkų

Kauno apskrities valstybinė mokesčių inspekcija (toliau – Kauno AVMI) informuoja, kad beveik 102 tūkst. Kauno apskrities žemės savininkų sumokėjo apie 6,7 mln. eurų žemės mokesčio: 99 tūkst. gyventojų (5,3 mln. eurų) ir 2,7 tūkst. įmonių (1,4 mln. eurų). Žemės mokesčio dar nesumokėjo apie 40 tūkst. gyventojų, kurie turėtų sumokėti 1,6 mln. eurų ir daugiau nei 400 įmonių, kurios turėtų sumokėti apie 198 tūkst. eurų.

„Dėkojame visiems, kurie sumokėjo žemės mokestį laiku, o žemės savininkus, kuriems to padaryti nepavyko, kviečiame nedelsti ir mokesčių sumokėti kaip įmanoma greičiau“, – teigia Kauno AVMI viršininkė Judita Stankienė, primindama, kad finansinių sunkumų turintys

mokesčių mokėtojai gali kreiptis į VMI dėl mokesčio išdėstymo dalimis, sudarant mokesstinę paskolos sutartį.

VMI atstovė taip pat atkreipia dėmesį, kad išsamios žemės

(Nukelta į 7 p.)

Paiškai „Gyvenimui“

Dėkingi už pagalbą ir gerumą

Gyvenimas bėga labai greitai. Net nepajunti, kai tampa jau sunku ir sniegą nuo kelių, ir bulves nusikasti ar kokį kitą sunkesnę darbą pasidaryti. Į ką tada remiesi, jeigu arti nėra savų. Į kitų žmonių gerumą.

Džiaugiamės ir dėkojame likimui, jog netoliese turime tokius žmones, kaip Smaldžiūnai. Jie visada pasirengę padėti.

Pati turėjusi sunkų ligonį – slaugiusi mamytę, Ilmutė gerai supranta ir kitų bėdas ir rūpesčius. Sukdamasi darbuose: pas ūkininkę fermoje ir savuose namuose, kur jos dėmesio reikia trims vaikams, Ilmutė dar sugeba padėti ir mums. Kai reikia, ir pas gydytojus, ir į parduotuvę nuveža. Į pagalbą atskuba ir jos vyras. Tai jis ir keliuką nuvalo, ir malkas sukapoja.

Esame be galo dėkingi Smaldžiūnų šeimai iš Pašiekštupio kaimo, Veiverių seniūnijos.

Su pagarba – Angelina Vėjūnienė

Patarimai

Norite, kad žmogus pasijustų geriau? Išstarkite šiuos stebuklingus žodžius.

Ką pasakyti žmogui, kuris atskleidžia jums savo gyvenimiškas problemas ar emocinius sunkumus? Geriausi žodžiai gali būti „Aš suprantu, kodėl tu taip jautiesi,“ – tai kito žmogaus emocijų patvirtinimas, taip pasakote, kad jį girdite, suprantate ir jis turi teisę taip jaustis, kaip jaučiasi. Tie žodžiai veikia daug efektyviau nei tradiciškai „viskas bus gerai“.

Kai išgirstame, kad kitas žmogus pripažįsta mūsų jausmus, mato juose prasmę, jaučiamės kur kas geriau, sumažėja susierzinimas, pagerėja nuotaika ir galime toliau konstruktyviai tęsti pokalbį. Ir priešingai – išgirdę, kad kitam žmogui sunku suvokti jų jausmus arba pareikšti, kad kito žmogaus išgyvenimai jums atrodo nesąmonė, žmonės išgyvena dar didesnę susierzinimą ir net dažnai kyla pyktis. Tad guosdami bičiulį ar įrodinėdami savo tiesą geriau pamirškime tokius žodžius, kaip „juk čia niekis, neverta taip išgyventi“, „tu reaguoji per stipriai, viskas bus gerai“, „nesuprantu, kodėl taip susinervina“.

PR Kauno apskrityje žemės mokestį sumokėjo 102 tūkst. žemės savininkų

(Atkelta iš 2 p.)

mokesčio deklaracijos yra įkeltos į Elektroninio deklaravimo sistemą (EDS), mokėtiną sumą taip pat galima sužinoti prisijungus prie Mano VMI. Jeigu gyventojas nesinaudoja VMI e. paslaugomis, o deklaracijos klasikinį paštą negavo, nes galimai buvo netiksliai nurodęs gyvenamąją vietą, jis mokėtiną žemės mokestį sumą gali sužinoti ir telefonu 1882.

Mokesčių administratorius primena, kad žemės mokestis yra mokamas už gyventojams ir įmonėms nuosavybės teise priklausantią privačią žemę, išskyrus už miško žemę ir žemės ūkio paskirties žemę, kurioje įveistas miškas. Nauji žemės savininkai mokestį moka, jei žemę įsigijo pirmąjį pusmetį, o jei antrąjį pusmetį – tuomet žemės mokestis

turės būti mokamas nuo kitų metų.

Paprasčiausias būdas sumokėti žemės mokestį – per EDS ar Mano VMI. Nurodžius žemės mokestio sumą ir įmokos kodą, kuris yra 3011, tai galima padaryti ir bankiniu perdumu, pašto skyriuose, MAXIMA LT kasose, „Perlo“ terminaluose, spaudos kioskuose, kitose mokėjamųjų įstaigose. **Mokant žemės mokestį už kitą asmenį, mokėjimo dokumente svarbu nurodyti žemės savininko vardą, pavardę, asmens kodą bei žemės mokestio įmokos kodą (3011).**

Savarankiškai visą aktualią informaciją apie žemės mokestį galima sužinoti www.vmi.lt > Domiuosi žemės mokestiu. Taip pat VMI seminare **Kaip sužinoti savo žemės mokestį?**, VMI tinklalaidėje, kuriai rasite [čia](#).

SPRENDIMAI, PRIIMTI BIRŠTONO SAVIVALDYBĖS TARYBOS 2022 M. LAPKRIČIO 18 D. POSĖDYJE

Eil. Nr.	Sprendimo numeris	Sprendimo antraštė
1	2	3
1.	TSE-171	Dėl papildomo susitarimo dėl 2018 m. spalio 23 d. partnerystės sutarties Nr. F4-2018-157 tarp Birštono savivaldybės administracijos ir Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos pakeitimo
2.	TSE-172	Dėl pritarimo bendradarbiavimo sutarčiai su Kauno rajono savivaldybe, Prienų rajono savivaldybe ir UAB „Kautra“

Reklama ■ Reklama

SIŪLO DARBĄ

Reikalingas tekintojas-ištekiniojas. Galime apmokyti. Tel. 8 610 99 933.

PARDUODA

Kietas kuras

Parduoda MALKAS, supjautas kaladėlėmis, rąstukais. Skubiai, nemokamai pristato jums patogiu laiku. Tel. 8 672 51 171.

Parduodu sausas, kapotas malkas, laikomas po stogu, vežame ir mažais kiekiais. Medinius lauko tualetus, pavėšines. Išrašome sąskaitas. Tel. 8 648 61 061.

Parduoda sausas, skaldytas malkas, pasiimti savo transportu. Tel. 8 622 79 073.

Parduoda malkas. Pristato į namus. Tel. 8 671 94 231.

Įvairios prekės

Parduodami nauji šaldytuvai ir šaldikliai „Snaigė“. Nuolaidos ir garantija 5 metai. Pristatymas į namus nemokamas. Tel. 8 675 50 466.

Parduodame: KIAULIENOS skerdeną puselėmis, lietuviška, svilinta, kaina – 3,45 Eur/kg, puselė sveria apie 50-60 kg. Pateikiame kokybės sertifikatą, kad mėsa LIETUVIŠKA. Atvežimas nemokamas. Turime ir broilerių skerdenos – 5,85 Eur/kg. Tel. 8 607 12 690.

PASLAUGOS

Pilnas pamatų įrengimas (nustumdymas, polių gręžimas, rostverkas, armatūros karkasai, apšiltinimas ir užpylimas). Tel. 8 620 85350.

Betonavimo ir mūravimo darbai. Tvorų montavimas. Tel. 8 600 96 399.

VISI SANTECHNIKOS DARBAI: šildymo, vandentiekio, kanalizacijos, dujinių, vanduo-oras katilinių įrengimas. Komplektuojame kokybiškas santechnikos medžiagas su nuolaidomis. Tel. 8 640 39 204.

DURYS – PER 3 DIENAS!
„ŽMONIŠKOMIS KAINOMIS“
Gaminu duris – ypatingai šiltas, saugias nuosaviems namams, ūkiniams pastatams ir rūsiams. Tel. 8 653 93 193.

Kaminių įdėklai: gaminimas, montavimas. Kaminių valymas. Tel. 8 645 87 304.

Gaminame betoną, kalkinį skiedinį, šulinio žiedus (nuo 0,7 iki 3 m), įvairių gelžbetoninę produkciją. Vežame žvyrą, smėlį. Atliekame metalo tekinimo ir suvirinimo darbus. Tel. 8 687 95 399.

Remontuoja skalbykles, elektrines viryklės-orkaites, indaploves, džiovyklas. Atvyksta į namus. Suteikia garantiją. Tel. 8 647 55 929.

Delfi TV programa

2022.11.24-2022.11.27

KETVIRTADIENIS

06:00 TIESIOGIAI UKRAINOS ŽINIOS „UKRAINA 24“
07:00 Dviračiu per Indonezijos džiungles (64)
07:30 Ūkininko Petro dienoraštis (57)
08:00 Orijaus kelionės (12)
09:00 Ugnikalnių takais (91)
09:30 Ugnikalnių takais (92)
10:00 Kasdienybės herojai
11:00 Delfi rytas
11:55 Kenoloto
12:00 Feigino ir Arestovyčiaus pokalbis
13:00 Orijaus kelionės (12)
14:00 Orijaus kelionių archyvai
14:30 Ūkininko Petro dienoraštis (58)
15:00 Delfi diena. Svarbiausių įvykių apžvalga
16:30 Delfi RU. Naujienos rusų kalba
17:00 Iš esmės su A. Peredniu
17:55 Kenoloto
18:00 Feigino ir Arestovyčiaus pokalbis
19:00 Skaičiai istorijoje (History by numbers) (17)

numbers) (16)

20:00 Sporto baras. Vedėjas Jonas Nainys (36)
21:00 Ką žmonės dirba visą dieną (10)
21:30 Gimę ne Lietuvoje
22:00 Ūkininko Petro dienoraštis (59)
22:30 Jėga ir Kenoloto
22:35 Feigino ir Arestovyčiaus pokalbis
23:35 Iš esmės su A. Peredniu (k)
00:35 Delfi diena. Svarbiausių įvykių apžvalga (k)
02:00 TIESIOGIAI UKRAINOS ŽINIOS „UKRAINA 24“

PENKTADIENIS

06:00 TIESIOGIAI UKRAINOS ŽINIOS „UKRAINA 24“
07:00 Dviračiu per Indonezijos džiungles (65)
07:30 Ūkininko Petro dienoraštis (58)
08:00 Gimę ne Lietuvoje
08:30 Ką žmonės dirba visą dieną (10)
09:00 Dviračiu per Indonezijos džiungles (1)
09:30 Dviračiu per Indonezijos

džiungles (2)
10:00 Alfo vila (10)
11:00 Delfi rytas
11:55 Kenoloto
12:00 Feigino ir Arestovyčiaus pokalbis
13:00 Gimę ne Lietuvoje
13:30 Ką žmonės dirba visą dieną (10)
14:00 Orijaus kelionių archyvai
14:30 Ūkininko Petro dienoraštis (59)
15:00 Delfi diena. Svarbiausių įvykių apžvalga
16:30 Delfi RU. Naujienos rusų kalba
17:00 Investavimo akademija
17:55 Kenoloto
18:00 Feigino ir Arestovyčiaus pokalbis
19:00 Skaičiai istorijoje (History by numbers) (17)
20:00 Pas Editą. Svečiuose
20:30 Ką žmonės dirba visą dieną (10)
21:00 Jūs rimtai? (12)
21:30 Savaitės kriminalai
22:00 Automobilis už 0 Eur. (86)
22:30 Jėga ir Kenoloto
22:35 Feigino ir Arestovyčiaus pokalbis
23:30 Drašiai (1)
00:00 Dviračiu per Indonezijos

džiungles (67)
00:30 Dviračiu per Indonezijos džiungles (68)
01:00 Dviračiu per Indonezijos džiungles (69)
01:30 Dviračiu per Indonezijos džiungles (70)
02:00 TIESIOGIAI UKRAINOS ŽINIOS „UKRAINA 24“
ŠEŠTADIENIS
06:00 TIESIOGIAI UKRAINOS ŽINIOS „UKRAINA 24“
07:00 Ugnikalnių takais (69)
07:30 Orijaus kelionių archyvai
08:00 Orijaus kelionių archyvai
08:30 Šauliai. Tėvynės labui! (1)
10:00 Alfo Didysis Šou (12)
11:00 Receptų receptai (11)
11:30 Ūkininko Petro dienoraštis (23)
11:55 Kenoloto
12:00 Šiandien kimba (12)
13:00 Pas Editą
13:30 Mamulės (7)
14:00 Kasdienybės herojai
15:00 Dviračiu per Indonezijos džiungles (66)
15:30 Egzotiniai keliai. Kenija
16:00 Orijaus kelionės (12)
17:00 Orijaus kelionių archyvai

17:30 Orijaus kelionių archyvai
17:55 Kenoloto
18:00 Ūkininko Petro dienoraštis (56)
18:30 Ūkininko Petro dienoraštis (57)
19:00 Ką žmonės dirba visą dieną (10)
19:30 Savaitės kriminalai
19:55 Eurojackpot
20:00 Gyvenimas inkile (45)
20:30 Jūs rimtai? (12)
21:00 Vaikis (El Nino) 2014
22:30 Jėga ir Kenoloto
22:33 Vaikis (El Nino) 2014
23:45 Egzotiniai keliai. Kenija
00:15 Orijaus kelionių archyvai
00:45 Ugnikalnių takais (70)
01:15 Ugnikalnių takais (71)
01:45 TIESIOGIAI UKRAINOS ŽINIOS „UKRAINA 24“
SEKMADIENIS
06:00 TIESIOGIAI UKRAINOS ŽINIOS „UKRAINA 24“
07:00 Ugnikalnių takais (72)
07:30 Ugnikalnių takais (73)
08:00 Orijaus kelionių archyvai
08:30 Orijaus kelionių archyvai
09:00 Nusipelnę Lietuvai. Žmonės ir įvykiai, kurie formavo valstybę (1)
10:00 Alfo vila (11)
11:00 Receptų receptai (11)

11:30 Ūkininko Petro dienoraštis (24)
11:55 Kenoloto
12:00 Sekmadienio Šv. Mišių transliacija
13:30 Normalūs neurotikai (8)
14:00 Redaktoriaus virtuvė (2)
15:00 Dviračiu per Indonezijos džiungles (67)
15:30 Egzotiniai keliai. Kanarų salos (1)
16:00 Ūkininko Petro dienoraštis (58)
16:30 Ūkininko Petro dienoraštis (59)
17:00 Ką žmonės dirba visą dieną (10)
17:30 Savaitės kriminalai
17:55 Kenoloto
18:00 Orijaus kelionės (12)
19:00 Automobilis už 0 Eur. (86)
19:30 Gyvenimas inkile (45)
20:00 Kasdienybės herojai
21:00 Nesiaukite live – I. Jankauskaitė
22:30 Jėga ir Kenoloto
22:33 Nesiaukite live – I. Jankauskaitė
23:45 Egzotiniai keliai (1)
23:45 Orijaus kelionių archyvai
00:15 Ugnikalnių takais (74)
00:45 Ugnikalnių takais (75)
01:15 TIESIOGIAI UKRAINOS ŽINIOS „UKRAINA 24“

PERKA

Nekilnojamas turtas

Perkame nekilnojamąjį turtą: butus, namus, sodybas, patalpas, žemės sklypus, miškus ir kitą... Tel. +370 608 20 080.

Gyvuliai, gyvūnai

Įmonė brangiai perka galvijus, atsiskaito iš karto. Išsivežame. Tel.: 8 686 54 826, 8 684 40 534.

Įmonė perka galvijus geromis kainomis. Tel. 8 613 79 515.

UM
UTENOS MĖSA

BRANGIAI PERKA GALVIJUS
8 620 33544
Moka iš karto!

Parduokite mišką
(iki 20 000 € už hektarą). **BRANGIAI**
Gaukite įvertinimą nemokamai.
8 659 99 929

PERKA GALVIJUS
KARVES, TELYČIAS, BULIUS
PAGAL SKERDENAS ARBA GYVA SVORĮ. SVERIA, MOKA IŠ KARTO, PAIMĄ PATYS.
Tel.: (8-614)93124

PERKA
KARVES, BULIUS, TELYČIAS
8 620 25 152,
8 800 08 801
ATSISKAITOME IŠ KARTO!
Pagal skerdeną ir gyvą svorį. Brangiai mėsinis

ĮVAIRŪS

„Gyvenimo“ redakcijoje priimami skelbimai ir į Alytaus, Marijampolės ir Vilkaviškio miestų ir rajonų laikraščius.

Alytaus Naujienos

Suvalkietis

Santaka

Kultūra: mumyse
ir šalia mūsų

Vakaras su nepamirštamu ir esančiu Vincu Mykolaičiu-Putinu...

Rašytojo Vinco Mykolaičio-Putino laikas tolsta. Kitų metų sausį, Trijų Karalių dieną, minėsime jau 130-ąsias jo gimimo metines. Tačiau nežiūrint skubančio laiko tėkmės, poeto asmenybė ir priešaringa biografija nepaliauja dominti ir stebinti.

Kiekviena publikacija, o juo labiau išėjusi nauja knyga, verčia ir naujus mūsų literatūros klasiko gyvenimo puslapius, pasakojančius ir apie kūrybos paieškas, ir apie sudėtingas asmeninio gyvenimo patirtis. Šie metai buvo tikrai turtingi gilesnės pažinties su Vincu Mykolaičiu-Putinu prasme. Metų pradžioje sulaukėme paties rašytojo atsivėrimo, sugulusių į dienoraštį, rašytą 1938-1945 metais. Jie, su Putino kūrybinio palikimo tvarkytojos hum.m.dr. Irenos Kostkevičiūtės nuoroda spausdinti, buvo rasti tvarkingai profesorių **Vandos Zaborskaitės** archyva. Abi liuanistės buvusios profesorius Vinco Mykolaičio studentės, o Irena Kostkevičiūtė paskutinį jo gyvenimo dešimtmetį brandų poetą įkvėpė gražiausiems poezijos posmams ir sunkiomis valandomis teikė stiprybės. Ji, beje, ir viena iš praėjusių ketvirtadienį Prienų Justino Marcinkevičiaus bibliotekos direktorės Daivos Čepeliauskienės bibliotekoje gražiai sutiktos rašytojos **Aldonos Ruseckaitės** knygos EMMI herojų. Taigi džiaugiamės dar viena nauja knyga, kviečiančia į susitikimą, o gal greičiau į pasimatymą su nepamirštamu ir vis dar šalia esančiu Vincu Mykolaičiu-Putinu.

Naujasis taip pat mūsų kraštietės autobiografinis romanas – tai dar vienas žvilgsnis į klasiko gyvenimą. Žvilgsnis, aprėpiantis laiką – nuo kūdikystės ir vaikystės metų gimtosios Pilotiškos iki paskutinio atodūso Kačerginėje. Ir prisimenamas tas laikas autorės valia pasakojant per rašytojo santykį su jam labai svarbiomis keturiomis moterimis: dviem Magdalenomis – motina ir seserimi, žmona Emilija ir mūza Irena. Iš čia ir knygos pavadinimas, sudarytas iš moterų vardų pirmųjų raidžių.

EMMI – penktasis Aldonos Ruseckaitės autobiografinis romanas. Kodėl jis būtent apie Putiną ir kodėl dabar? Autorės teigimu, buvo kelios priežastys. Pirmoji – tai, kad jie abu suvalkiečiai iš senosios jotvingių žemės. Tarp Pilotiškių ir gimtojo Aldonos Ingavangio – vos keliolika kilometrų.

– Tai, ką Putinas rašė apie savo šeimą, savo suvalkiečių uždarumą,

Rašydama EMMI Aldona Ruseckaitė sakė nuolat jautusi ryšį ir su tėviške...

santūrų šaltumą, nesibaigiančių darbų tėkmę, man buvo gerai suprantama. Aš pažįstu tas būsenas, elgesį, prigimtį, tuos tarpusavio santykius. Tiesiog toks tas mūsų suvalkiečių stuburas. Pasikalbėti su kraštiečiu klasiku buvo sena mano svajonė. Aš vis ruošiausi prisėsti prie knygos apie jį, – sako Aldona Ruseckaitė.

Kita priežastis, prieš tai gimusios knygos apie **Maironį, Zemaite, Salomėja Nerį, Vytautą Mačernį**... Visi jie, pasak autorės, buvo vienari ir kitaip susiję su Vincu Mykolaičiu-Putinu, todėl juo ir nusprendusi užbaigti šią biografine seriją.

Dar klierikas Vincas, susipažinęs su Maironio kūryba, su savimi nešiodavosi jo „Pavasario balsų“ tomelį, žavėjosi jo eilėrašciais. Vėliau jie buvo kolegų Kauno universitete ir svarbiausia, kad Maironis Putinui buvo tarsi kančios tarp pareigos ir kūrybos pavyzdys. Zemaite profesorius pažino per jos kūrybą, kurią didžiai vertino, skaitė apie ją paskaitas studentams ir netgi buvo sumanęs rašyti romaną apie ją. Salomėja Neris buvo jo studentė ir būsimo žmonos Emilijos draugė, kartu su jais gyvenusi nuomojamame bute Vaižganto gatvėje. O ir vėlesni, tegul ir retoki susitikimai buvo labai lemtingi. Putinas buvo išsaugojęs ir 1944 metais buvusį paliktą skaudžių eilėraščių rinkinį „Prie didelio kelio“. Ypač lemtingi santykiai buvo susiklostę ir su Vytautu Mačerniu. Profesorius savo gabų studentą vadino tikru poetu ir jautė jam išskirtinį artumą. Taigi, rašant ankstesnius romanus, pildėsi ir žinios apie Putiną.

– Visose keturiuose mano biografiniuose knygose Vincas Mykolaitis-

Putinas minimas kaip svarbus veikėjas, – prisipažįsta autorė, dalindamasi mintimis apie tai, kaip atėjo laikas knygai apie Putiną ir jo gyvenimui lemtingos įtakos turėjusias keturias moteris.

Knygoje atveriamas jautrus rašytojo santykis su **Motina Magdalena**, skaudžiai išgyvenusia sūnaus santuoką. Bet nors ir griuvo jos gyvenimo svajonė matyti pirmąjį kunių ir gyvenimo saulėlydžio sulaukti šalia jo parapijoje, vis dėlto po to, kai jis veda, iš karto jam atleidžia. Ji yra motina ir jai jos vaikas brangus.

Nelengva buvo ir sūnui. Vincas Mykolaitis-Putinas, priėmęs lemtingą sprendimą, labai išgyveno, kad taip apsunksino motinos gyvenimą ir nepateisino į jį dėtų lūkesčių.

Antroji Magdalena – poeto jauniausioji sesuo, kurią jis leido į mokslą ir su kuria netrumpą laiką gyveno kartu, kol ji emigravo į tolimąją Australiją. Vėliau visą dešimtmetį jų bendrystę lydėjo laišškai, kupini rūpesčio ir meilės vienas kitam. Magdalena taip pat rašė eilėraščius, bet nesiryžo broliui prisipažinti. Bižojo jį nuvilti ar versti apsimesti, kad gražu. Ji labai rūpinosi brolio kūrybos sklaida, o savo poezijos knygas išleido jau po Putino mirties. Vinco Mykolaičio-Putino ir jo sesers Magdalenos santykiai – tai gražus seserystės ir brolystės pavyzdys.

Nors **žmona Emilija ir mūza Irena** buvo ir labai skirtingos, bet abi jos turėjo ir bendrą bruožą. Jos abi, autorės teigimu, buvo labai drąsios. Emilijai užteko drąsos ir stiprybės kovoti už savo meilę net 9 metus, kol ji tapo Mykolaitiene, ir daugiau kaip trisdešimt metų rūpintis

Prienų Justino Marcinkevičiaus viešosios bibliotekos nuotrauka

Dovanos iš Pilotiškių. Aldonai Ruseckaitė dėkoja tėviškę saugojantiems jaunieji Mykolaičiai.

Bibliotekos direktorė Daiva Čepeliauskienė naujajį romaną padovanoja ir pianistėms Aušrai Jaskutėlienei ir Godai Sodaitytei.

vyrų bei visais buities reikalais. Mūzai Irenai taip pat reikėjo daug drąsos būti per atstumą šalia ir suprasti Vinco Mykolaičio-Putino, kaip kūrėją ir poetą, rengti jo raštus spaudai, dalytis visais planais ir įkvėpti kūrybai. Ją Putinas mylėjo ir parašė nuostabių eilėraščių. Jie subiro į rinkinius „Langas“ ir „Būtiesvalanda“. O poezija, daugelio vertinimu, ir yra stipriausia Putino kūrybos pusė. Poeto ryžtas kovoti už tai, kas padeda jo kūrybai, išaugo į brandžius rinkinius.

Abi moterys ir bandė draugauti, ir traukėsi viena nuo kitos, bet stovėdamos prie joms brangaus žmogaus karsto jos apsikabino viena kitai reikšdamos užuojautą. Profesorius visą gyvenimą gerbė savo žmoną, jai liko ir visas jų materialinis turtas, bet kūrybinių svyrų jis ieškojo bendrystėje su studente, vėliau dėstytoja Irena, jai palikdamas ir pareigą tvarkyti jo kūrybinį palikimą. Literatūrologė Irena Kostkevičiūtė buvo ir viena iš iniciatorių, kad Pilotiškos duris atvertų Vinco Mykolaičio-Putino mu-

N. Ūtos seniūno Algio Aliukevičiaus manymu, EMMI į Pilotiškos pritrauks dar daugiau svečių.

zėjus. Ji gerai pažinojo Pilotiškos, gal ne tiek tiesiogiai, kiek iš pasakojimų tikrai. Prisimenu, kai gyvenimo keliui suvedus su docente universitete ir benarstant „Altorių šešėlio“ paslaptis, prisiminėme Aušrakalnį, jį man labai detalai nusakė, kur ieškoti katpėdėlių. Tikrai vasarą nuvažiavusi radau būtent toje nusakytoje vietoje.

...Taigi keturios moterys, apie kurias pasakoja knygos autorė, leidusi sau po kiekvienos dalies dar kalbėti ir pirmuoju asmeniu, tai yra Putino vardu.

– Pasaulyje yra tokių kalbėjimų. Nežinau, kodėl aš išdrįsau. Gal ir pabars mane rašytojas, kai susitiksime ten, Aukštųjų, bet šiandien nemėgčiau blogai pasielgusi. Tiesiog jaučiuosi pajutusi artumą. Toks mano meilės santykis, – sakė Aldona Ruseckaitė vakaro vedėjos **Dalios Bredelienės** paklausta apie tai, kaip gimė pati idėja.

Mykolaičiai savo namuose Vilniuje rengdavo literatūros vakarus, jų namuose skambėjo daug muzikos, ypač klasikinės. Tų saloninių vakarų dvasia ketvirtadienio vakarą buvo atklydusi ir į Prienų biblioteką. Ją rašytojai Aldonai Ruseckaitėi padėjo kurti pianistės **Aušra Jaskutėlienė** ir **Godai Sodaitytė**, dainininkė ir muzikantė **Roma Ruočienė**, aktorius **Rimvydas Jurkša** bei skaitovas **Tautvydas Vencius**, subtiliai skaitęs ir Putino, ir jo sesers Magdutės eilėraščius. Tikrai gražiai derėjo ir Frederiko Šopeno noktiurnas, ir lietuvių liaudies daina. Ir viskas EMMI sutiktuvėse buvo tikra, subtilu ir gilū... Miela Aldona, Vincas Mykolaitis Putinas ir kaip giminigos suvalkiečių sanklodos žmogus, ir kaip kolega rašytojas Tėvės neturės už ką barti. Visą labai gražiai surikiavai: ir knygoje, ir jos sutiktuvėse Prienuose.

Ramutė Šimukauskaitė

Savivaldybės ir bibliotekos sveikinimai autorei ir padėkos atlikėjams.

Gyvenimas

REDAKCIJOS ADRESAS:
Kauno g. 19 A, LT - 59147 Prienai.
El.paštas: info@gyvenimas.info

Leidžia UAB „GYVENIMAS“ (SL 066).
Laikraštis įkurtas 1946 m. gruodžio 7 d.

Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė

Redakcija: Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė - VERSLAS, ŽEMĖS ŪKIS (60523, ramute@gyvenimas.info); SOCIALINĖS PROBLEMOS, ŠVIETIMAS, MEDICINA, TEISĖSAUGA, PASLAUGOS: Dalė Lazauskienė, redaktorės pavaduotoja (60014, dale@gyvenimas.info); APLINKOSAUGA, NEVYRIAUSYBINĖS ORGANIZACIJOS, KULTŪRA, SPORTAS: Rimantė Jančauskaitė, apžvalgininkė (60012, rimante@gyvenimas.info); KOREKTŪRA: Ona Ališauskienė (60015); BUHALTERIJA, SKELBIMAI: Ona Lodienė, Zina Lankevičienė (tel./faksas 60012, zina@gyvenimas.info); kompiuterininkai (maketav@gyvenimas.info). Mob. tel. 8 605 19 327.
Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su laiškų autorių nuomonėmis. Už skelbimų turinį neatsakome.

SPAUDOS,
RADIO IR
TELEVIZIJOS
REMIMO
FONDAS

remia rubrikas
„Jaunimo skveras“,
„Tai, kas
išaugina...“ ir „Esu
saugus, kai žinau...“

Laikraštis išeina trečiadieniais ir šeštadieniais.
Ofsetinė spauda. Apimtis – 2 spaudos lankai.
Indeksas 67283. Tiražas: trečiadieniais – 1400 egz., šeštadieniais – 1750 egz.
Rinko, maketavo UAB „Gyvenimas“.

Spaudė UAB „Alytaus
spaustuvė“, Seirijų g. 17,
tel. (8 315) 73786.

ALYTAUS
SPAUSTUVĖ

Internetu skaitykite: www.gyvenimas.info, www.facebook.com/laikrastiogyvenimas